

ESÉLYKIEGYENLÍTŐ FELVÉTELI TRÉNING

A feladatlapokat készítette:

Bányai Csilla
matematikatanár, gyógypedagógiai asszisztens

Vadász Viktorné
magyartanár, gyógypedagógiai asszisztens

BTMN és SNI adaptáció:

Fűzi Katalin
gyógypedagógus

Szerkesztő, sorozat tervező:

Vadász Viktorné

Felelős kiadó:

Képességforrás Egyesület
ny. szám: 01-02-0017044
1119 Budapest, Tétényi út 72/B
www.egyesulet.kepessegforras.hu

A kiadvány

Újbuda Önkormányzata támogatásával készült.

Képességforrás Egyesület * Budapest, 2023

1. Köszöntő

Kedves Szülők, tisztelt Kollégák!

Az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 2. füzete egy 4 részes sorozat második darabja. Praktikussági szempontból a szakmai részt is elosztva, évszak tematikára bontottuk az anyagot: az 1. füzet tematikájában a telet, jelen 2. kötetünk tematikájában a tavaszt, a tervezett 3. füzet tematikájában az őszt és a tervezett 4. füzet tematikájában a nyarat öleli fel. Így fog össze az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 1-4. füzete egy teljes felkészítési évet, alkalmat adva a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) eredményes otthoni és többségi oktatásban történő felkészítésére.

Minden kötet tartalmazza a felvételin elvárt tudásanyagot, annak pontos kalibrálásával gyakoroltatja magyarból és matematikából a gyerekeket. Egyben mintát ad a pedagógusok, fejlesztők és gyógypedagógusok számára, hogy a gyakorlati tapasztalataink alapján milyen feladatokon juttathatók el a különleges bánásmódot igénylő gyerekek a sikeres felvételi megírásához.

Az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning füzetsorozatot olyan szülőknek szántuk, akiknek a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) gyermeke integrált oktatásban vesz részt és jelenleg középiskolai központi írásbeli felvételre készül; valamint olyan pedagógusoknak, elsősorban magyar- és matematikatanároknak, akiknek 8.-os, középiskolai írásbeli felvételi előtt álló osztályában különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanuló van.

A különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulókkal foglalkozó fejlesztő- és gyógypedagógusok munkája mellett a család és a szaktanárok is segítséget tudnak nyújtani a 8. osztályos tanulók középiskolai írásbeli felvételre történő felkészüléséhez. Anyagunk segítséget ad ahhoz, hogy akár a szülő otthoni munkával; akár a szaktanár órai differenciálással tudja előmozdítani a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók készülését. Az anyag használata nem pótolja, hanem kiegészíti a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók esetén a fejlesztő- és gyógypedagógus szakmai munkáját, célja nem önmagában a fejlesztés (habilitáció vagy rehabilitáció), hanem a felvételre való speciális készülés.

Szülők számára az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning levelező és jelenléti formában is igénybe vehető, a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulóknak az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréninggel való eredményes taníthatóságát a Képességforrás Egyesület bejelentkezéssel alapon térítésmentesen vizsgálja. Amennyiben a vizsgálat pozitív eredményt hoz, tehát a tanuló alkalmasnak látszik erre a rendszerű képzésre, akkor a szülő döntése alapján történő formában kaphatja ezt meg: az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning füzet letöltésével és otthoni használatával, levelező rendszerű oktatásban, valamint jelenléti oktatásban a Képességforrás Egyesület székhelyén.

Kérjük, hogy az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 2. füzetében lévő feladatlapok használata előtt figyelmesen olvassák át, hogy pedagógus és gyógypedagógus kollégáink valójában mely tanulók számára ajánlják elsősorban ezt a kiadványt.

Kiadványunk felépítése a gyakorlati hasznosításhoz igazodik: különválasztottuk az elméleti alapvetéseket a feladatbanktól, hogy az egyes feladatok könnyen nyomtathatók legyenek közvetlenül a pdf formátumú dokumentumból.

Kérjük, hogy a Képességforrás Egyesület és az egyes feladatok alkotóinak szerzői jogait tartsák tiszteletben, az anyagot kizárólag a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók otthoni ill. iskolai kiegészítő képzésére, vagyis középiskolai írásbeli felvételre történő felkészítésére használják fel, a kiadvány választott oldalainak egészében történő nyomtatásával.

Az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning kiadványsorozat 2. füzetének megjelenését Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzatának támogatása tette lehetővé.

Speciális felkészítő munkájukhoz, valamint az érintett tanulók felvételijéhez sok közös örömet és együtt elért sikert kíván a Képességforrás Egyesület csapata nevében

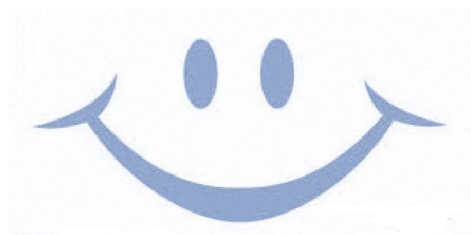
Vadász Viktorné
egyesületi elnök

Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 2. füzet

Tartalomjegyzék

1. A Képességforrás Egyesület és az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 5.
 - 1.1. Bemutatkozás
 - 1.2. Esélyegyenlőségi tevékenységünk
 - 1.3. Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning
2. Füzet sorozat az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréninghez..... 7-9.
 - 2.1. A füzet sorozat ötlete és célja
 - 3.2. A füzet sorozat bemutatása
 - 3.3. A füzet sorozat tervezett kötetei
3. A különleges bánásmódot igénylő tanulók középiskolai felvételijé 10-11.
 - 3.1. A különleges bánásmódot igénylő tanulók (SNI, BTMN) középiskolai felvételijéhez kapcsolódó fogalmak
 - 3.2. A különleges bánásmódot igénylő tanulók (SNI, BTMN) középiskolai felvételijének jellemzői
 - 3.3. A különleges bánásmódot igénylő tanulók (SNI, BTMN) felvételi esélyeinek növelési lehetőségei
4. Feladatbank: magyar és matematika feladatlapok12-91.
 - 4.1. Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning Magyar feladatlapok
 - 4.2. Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning Matematika feladatlapok

1. A Képességforrás Egyesület és az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning

1.1. Bemutakozás

A 2018-ban létrejött Képességforrás Egyesület (akkor még más szervezeti formában) 2012 óta foglalkozik középiskolai felvételre történő egyéni felkészítéssel. Számtalan tapasztalatunk halmozódott fel ezen a területen és kidolgoztunk egy önálló módszertant a sikeres felkészítéshez, valamint egy dinamikus növekvő feladatbankot alkottunk, mely jelenleg több, mint 4 000 oldalnyi anyagot tartalmaz. Összeállítottunk egy teljes felkészítő tanévre vonatkozó tesztsort, amely alkalmas a felvételre történő készülés során a haladás mérésére és kreatív kérdéseivel proaktív módon felkészíti a tanulót a váratlan kérdésekre sikeres megválaszolására.

Egyesületünkben önkéntes és alkalmilag megbízott kollégáink magyartanárok, matematikatanárok, fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek. Az ő közös munkájuk eredménye a feladatbank, a módszertan és a tesztsor.

Felvételi tréningjeinken elszakadunk a hagyományos felkészítési módoktól, célirányosan közelítünk az egyes feladattípusok megoldási technikáinak és az előírt követelményeknek az elsajátítására, a leggyorsabb és leghatékonyabb megoldások megtanítására. Nem az eddig közzétett korábbi felvételi feladatsorokat használjuk és nem a hagyományosnak tekinthető, egyes kiadványokban elérhető, a felvételi tesztekhez hasonló tesztsorokat alkalmazunk, hanem olyan feladatokat állítunk össze, amelyek a legfontosabb részelemeket önállóan gyakoroltatják, alakítják a gyerekek felvételihez szükséges készségeit, alkalmasak arra, hogy egyedi problémákra reflektáljanak.

1.2. Esélyegyenlőségi tevékenységünk

Munkánk megkezdése után szinte azonnal érződött, hogy egyre több olyan szülő keres meg minket, akiknek gyereke különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) státusszal rendelkezik, esetleg felmerült ennek gyanúja (diagnosztizálatlan esetként) vagy éppen a jelentkezéskor állt vizsgálat alatt. Emiatt szinte azonnali hatállyal meg kellett kezdnünk az anyagunk adaptálását különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) gyerekek problémáihoz. Önkénteseink között – akik magyartanárok és matematikatanárok – kerestünk olyan gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai vagy gyógypedagógus asszisztensi végzettséggel rendelkezőket, akik alkalmasak annak a felmérésére, hogy az egyes különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) területek milyen módon érintettek a felvételiben, valamint képesek magyar és matematika szaktárossal együttműködve a feladatbank egy részének a sajátos nevelési igény különböző területeihez történő átalakítására.

Az évek során szakértőink segítségével megkezdtuk Tudásépítő fantázianevű feladatbankunk és tesztsoraink specializálását az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning résztvevői számára. A munka folyamatosan halad, egyre bővebb kínálatot biztosítva ehhez a különleges tréningfajtaéhoz.

A Képességforrás Egyesület folyamatosan tart Esélykiegyenlítő Felvételi Tréningeket egyéni formában a teljes Tudásépítő fantázianevű specializált anyagának segítségével. Ezekon a tréningeken kimagasló eredményeket érünk el a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN), valamint olyan többségi gyerekek esetében, akiknek besorolásuk/diagnózisuk ugyan nincs, de saját felméréseink alapján kizárólag az anyagunk esélykiegyenlítő részével készíthetők fel eredményesen a középiskolai felvételre.

2. Füzet sorozat az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréninghez

2.1. A füzet sorozat ötlete és célja

Az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning egyes anyagainak önálló füzetbe foglalása és közzététele a Képességforrás Egyesület kiemelt célja a 2022/23-as és 2023/24-es tanévben. Az ötlet létrejötte mögött az a sajnálatos tapasztalatunk áll, hogy kevés a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulókra jutó gyógypedagógus, valamint a magyar- és matematika szaktanárok érthetően kevesen rendelkeznek annyi gyógypedagógiai ismerettel, ami lehetővé tenné az integráltan tanuló különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók sikeres felkészítését a középiskolai írásbeli felvételire.

Célunknak és egyben feladatunknak érezzük, hogy ebben a nehéz helyzetben kézzelfogható és azonnal alkalmazható segítséget, feladatbankot adjunk a szülők és szakpedagógus kollégák kezébe, amit válogatás és további alakítások nélkül tudnak felhasználni az érintett gyerekeknek a fejlesztésére.

2.2. A füzet sorozat bemutatása

Az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning füzet sorozat megjelenő füzeit a Képességforrás Egyesület oldaláról pdf formátumban, letölthetően, térítésmentesen bocsátjuk rendelkezésre az érdeklődő szülők, szaktanárok, gyógypedagógusok számára.

A felkészítés során a 4 füzet együtt tesz ki egy felkészítő évet, amit a Képességforrás Egyesület a 7. osztály második félévében, a 7. osztály utáni nyári szüneti időszakban és a 8. osztály első félévében határoz meg. Az egyes füzetek természetesen önállóan is használhatóak, de teljes értékűvé a 4 füzet együtt válik.

A Képességforrás Egyesület Tudásépítő fantáziánévű feladatbankjának különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók számára adaptált anyagából válogatunk összesen 4 füzetnyi anyagot, mely felöleli a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) felkészítés legfontosabb területeit. Ebből 2 füzetet a 2022/23-as és 2 füzetet a 2023/24-es tanévben adunk közre. A négy füzet együttesen kb. 500 oldalnyi közvetlenül használható fejlesztő anyagot kínál majd az érintettek számára térítésmentesen.

A feladatok témáját, ahol ez lehetséges volt, maguk a résztvevő gyerekek javasolták, ez segített abban, hogy a számukra érdekes területeket jeleníthessünk meg. A feladatok közös jellemzője a kreatív, problémacentrikus kérdésfeltevés és az ismerősség kiaknázásával a módszer gyakoroltatás. Feladataink a lehetséges mértékig alkalmazkodnak az ünnepekhez, melyek a felkészülés félévére esnek, ez aktuálissá teszi a tanulók számára a felkészülést, ami az ő esetükben szintén teljesítményt elősegítő tényező lehet. Minden feladatlapunk bevált a gyakorlatban, több éve bizonyítanak, sok gyereknek segítettek már az eredményes felkészülésben. Kizárólag olyan feladatokat adunk közre, amelyek általános különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) problémák esetén használhatók. Nem helyettesítik a rászoruló tanulók fejlesztőpedagógus ill. gyógypedagógus által történő általános fejlesztését, rehabilitációját vagy rehabilitációját, de egyértelműen segítséget adnak a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók számára a középiskolai felvételire történő sikeres felkészüléshez.

2.3. A füzet sorozat tervezett kötetei

Most az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 2. füzet kiadványt bocsátjuk útjára. Ez a kötet magyarból szövegértési, komplex (legalább négy területet felölelő) és a tavaszi ünnepekhez kapcsolódó feladatokat, matematikából térgeometriai, szöveges és a tavaszi ünnepekhez kapcsolódó feladatokat tartalmaz.

Az 2. füzet feladatai, ahogy a már megjelent és a 2 következő tervezett füzet feladatai is majd, a három kategóriából egy-egy feladat kiemelésével akár egy teljes tanórát is kitöltenek a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók esetében. Ez lehetőséget ad arra, hogy a szülők egy-egy délutáni teljeskörű gyakorlást adjanak a gyerek számára, ill. a pedagógusok egy-egy gyakorló órán differenciálásként használhatják. A feladatlapok minden esetben komplexek, tehát nem szükséges (és nem is lehet) fejlesztési területekre bontani őket, ahogy a felvételi sem ilyen rendszer szerint kategorizál. Tudjuk, hogy ez ellentmond a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók fejlesztésének elveivel, de mint hangsúlyoztuk, az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning nem a fejlesztőpedagógusok és gyógypedagógusok által végzett fejlesztést helyettesíti a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulóknál, hanem speciális módon készíti fel őket a többségi gyerekek által is írt felvételi teszt sikeres teljesítésére.

A feladatok összeállításakor arra törekedtünk, hogy a komplex feladatokban felhasznált szövegek a gyerekek számára érdekesek legyenek, ezzel növelve a motivációjukat. Gyakran kérdezzük őket, hogy milyen témáról szeretnének feladatlapot, valamint feldolgozunk számukra friss eseményeket, érdekességeket, amely az életkoruknak megfelel. Az ünnepeket történelmi, kulturális és néprajzi oldalról közelítjük meg, arra törekszünk, hogy kitöltésük során ismerkedjenek a magyar hagyományokkal, kultúrával és történelemmel. Minden komplex feladatlap tartalmaz legalább 4-5 grammatikai területről keresnivalókat, egyszerre mozgatja a gyerekek fejében a tudásanyagot, nem részekre bontva. Így jobban és folyamatosan látják és használják a grammatikai összefüggéseket, az állandósuló ismétlés folytán több esélyt kapnak a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók is a sikeres felvételihez szükséges ismeretek rögzítésére.

A további kötetekben egyéb területekhez kínálunk anyagokat, felölelve a felvételi felkészítés legfontosabb, – az iskolai munka által kevésbé érintett – területeit, különös tekintettel azokra a felvételi által meghatározott területekre, amely a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók esetében általában nehézséget jelentenek.

Mindezzel együtt az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning füzetek alkalmasak azoknak a többségi gyerekeknek fejlesztésére, akiknek ugyan nincs besorolásuk/diagnózisuk, de egyértelműen érződik az érintettségük és/vagy valami egyéb okból lemaradásuk keletkezett egyes – a középiskolai felvételt érintő – területeken.

A sorozat megjelent kötete:

Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 1. füzet (2022/23-as tanév novembere):

A sorozat további (tervezett) kötetei:

- Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 3. füzet (2023/24-es tanév szeptembere): magyarból fogalmazástechnikai, szókinccsépítő és az őszi ünnepekhez kapcsolódó feladatok, matematikából számelméleti kreatív feladatok, egyenlettel megoldható feladatok és az őszi ünnepekhez kapcsolódó feladatok.
- Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 4. füzet (2023/24-es tanév márciusa): magyarból halandzsa szövegekre épülő feladatok, helyesírási kreatív feladatok és a nyári ünnepekhez kapcsolódó feladatok, matematikából komplex szöveges feladatok, statisztikai feladatok és a nyári ünnepekhez kapcsolódó feladatok.
- Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 1-4. füzet MEGOLDÁSOK (2024/25-ös tanév szeptembere): egy füzetbe foglalva jelentetjük meg az 1-4. füzet összes feladatának megoldását, mivel a 4 füzet gyakorlatilag egységet alkot.

3. A különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók középiskolai felvételi

3.1. A sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a beilleszkedési-, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók középiskolai felvételihez kapcsolódó fogalmak

A sajátos nevelési igény (továbbiakban SNI) nem diagnosztikus kategória, hanem olyan gyűjtőfogalom, amely többletjogokat biztosít. A jelenleg hatályos köznevelési törvény a nemzetközi gyakorlat szerint jogi értelemben használja az SNI fogalmát.

A köznevelési törvény szerint a kiemelt bánásmódot igénylő gyermek, tanuló fogalmán belül különleges bánásmódot igénylő gyermeknek, tanulónak minősül mind a sajátos nevelési igényű (SNI), mind a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN), mind a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. A két fő státusz fogalmi elhatárolását a köznevelési törvény értelmező rendelkezései határozzák meg.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság (feladatköri elhatárolás alapján a tankerületi szakértői bizottság) szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek

3.2. A különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók középiskolai felvételijének jellemzői

A középiskolai felvételi során rájuk vonatkozó szabályok a következő linkre kattintva olvashatók: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/beiskolazas/tajekoztatok/KIFIR_kulonleges_banasmodot_igenylo_tanulok.pdf

A középiskolai felvételi írásbeli részére vonatkozóan a BTMN tanulók, a beszerzett szakértői vélemény alapján, 15-15 perc (egyre több helyen 30-30 perc) időhosszabbítást kapnak tantárgyanként, valamint matematika tantárgyból számológép használatot engedélyezhet az intézmény vezetője. A legnagyobb nehézség a számukra, hogy ugyanazt a felvételi tesztet írják, mint többségi társaik. SNI-s tanulók esetében lehet esély egyéb könnyítésekre, amelyek a szakértői véleményükben kiemelten megtalálhatók.

A Képességforrás Egyesület a felvételire vonatkozóan a képzés területén tevékenykedik, felállalva a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) gyerekek felvételi felkészítését mindkét írásbeli tantárgyból. A felkészítés egyáltalán nem érinti ezekben a gyerekeknek az általános fejlesztését, mely fejlesztőpedagógusok és gyógypedagógusok feladata, hanem a speciális igényeik figyelembevételével történő felkészítést takarja, konkrétan a középiskolai felvételi vizsga sikeres letételére való felkészülést.

3.3. A különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók felvételi esélyeinek növelési lehetőségei

A Képességforrás Egyesület Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning és az ehhez kapcsolódó Esélykiegyenlítő füzet sorozat az SNI státuszú tanulók közül elsősorban az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők számára, míg a BTMN státuszúak közül valamennyi alkategória számára alkalmas.

A többségi tanulók középiskola felvételire történő felkészítése többnyire a nem megfelelően elsajátított anyagok pótlásából, az iskola által kevésbé érintett területek megismertetéséből és gyakoroltatásából, valamint a tesztírási rutin kialakításából áll.

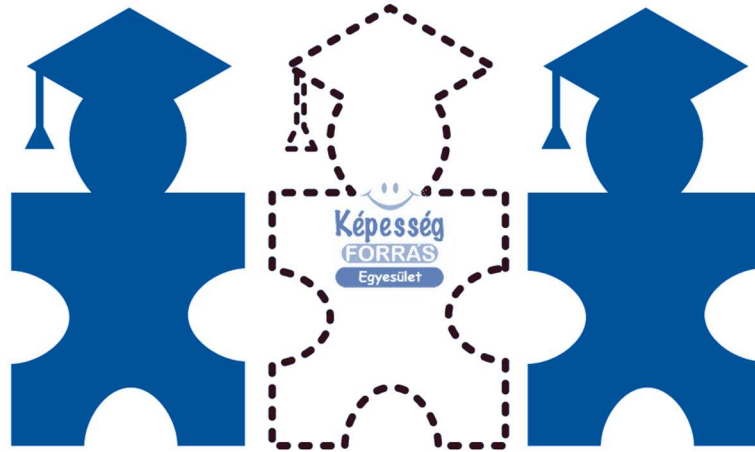
A különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók középiskolai felvételire történő felkészítése sokkal komplexebb folyamat: többségük nem fog eljutni a középiskolai felvételi anyagának biztos ismeretéig, de esélyük van egy számukra gondosan összeválogatott anyag elvégzésével a kulcskérdések megértésére és a hozzájuk kapcsolódó feladatok rutinszerű megoldások elsajátítására. Számukra nagyon fontos a sokféle anyagon való gyakorlás, hogy ne lepődjenek meg egy szokatlan (az eddigi tesztekben nem használt) kérdésfeltevésen, képesek legyenek felismerni és mozgósítani az adott feladathoz szükséges tudáselemeket. A Képességforrás Egyesület Esélykiegyenlítő Felvételi Tréningje és a hozzá készült Tudásépítő fantázianevű feladatbank a Képességforrás saját módszertanát tükrözi a középiskolai felvételire történő felkészítéssel kapcsolatban.

Szívesen fogadjuk a használat közben keletkezett észrevételeket, hiszen minden visszajelzés segíti, hogy jobba tudjuk tenni a feladatlapjainkat és a segítségükkel végzett munkánkat.

Nekünk bevált ez a módszertan és a feladatsomag, kívánjuk, hogy a kedves szülők és tisztelt pedagógus társaink is ugyanilyen haszonnal alkalmazzák majd a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) gyermekeik és tanítványaik körében.

Kérjük, hogy a Képességforrás Egyesület és az egyes feladatok alkotóinak szerzői jogait tartsák tiszteletben, az itt közvetkező feladatbank anyagait kizárólag a különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN) tanulók otthoni ill. iskolai kiegészítő képzésére, vagyis középiskolai írásbeli felvételire történő felkészítésükre használják fel, az Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning 2. füzet választott oldalainak egészében történő nyomtatásával.

**Esélyegyenlőségi
Felvételi Tréning
2. füzet
Feladatbank**

MAGYAR FELADATLAPOK

EKT Füzet 2./1. SZÖVEGÉRTÉS

Gitár fantáziák

TiZso kérése

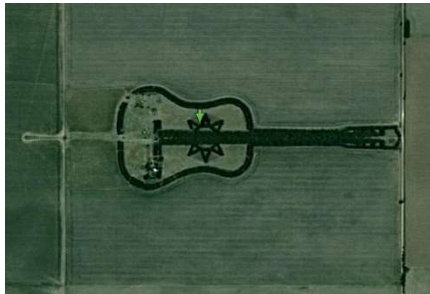
GITÁR ERDŐ

Hétezernél is több ciprus és eukaliptusz fából kirajzolódó gitár tárulhat a szemünk elé, ha átrepülünk az argentin pampák hatalmas termékeny földjei fölött. A repülőről és műholdról egyaránt észlelhető tájépítészeti remekmű egy kilométernél is hosszabb, és a kapcsolódó történet teszi igazán különlegessé.

A gitár alakú erdőt egy helyi gazda, Pedro Ureta és családja ültette farmjuk köré, több évtizeden át gondozták a fákat. Ezzel Pedro elhunyt feleségének, Graciela Yraizoznak állítottak emléket.

és
hozzá
a
korán

A nő egyszer átrepült a pampák fölött, és észrevett egy farmot, amely egy vödörre emlékeztette, és elkezdett álmodozni, hogy mennyivel szebb lenne a kedvenc hangszerét, egy gitárt rajzolni a földekre.

A fiatal nő 1977-ben váratlanul összeesett és meghalt, miközben várandós volt a család ötödiknek várt gyermekével. Pár évvel később Pedro elhatározta, hogy teljesíti felesége kívánságát.

Négy gyermeke segítségével elültetett körülbelül hétezer fát a farm körül.

Ciprusokkal alakította ki a gitár testét, a csillag alakú nyílással, és kék színben pompázó eukaliptuszokat használt húrként. Pedro Ureta sohasem látta élőben a művét, mert fél a repüléstől, de nem is kell gépre ülnie, hiszen a különleges gitárt bárki megtekintheti a Google Térkép műholdképes nézetében vagy a NASA felvételei között.

<https://index.hu/tudomany/til/2017/09/09/>

GITÁR HOTEL

Gigantikus, elektromos gitár alakú luxushotel formájában épül a rock sztárok álma Floridában. A tervek szerint 2020-ra elkészülhet ez a nem mindennapi formát öltő szállodakomplexum.

A Seminole Hard Rock Hotel and Casino terveit nemrégiben leplezték le, valamint 2017 októberében látványos tűzijáték és egy fergeteges Iron Maiden-koncert közepette tették le az alapkövet. Már a látványtervek prezentálásának és az alapkő letételének is megadták tehát a módját, de ez érthető is egy

ekkora beruházás esetében. A 137 méter magas hotelben összesen 1300 szoba és lakosztály, 60 000 m² kiszolgáló rész kap majd helyet benne: egy kaszinó, éttermek, boltok stb. Egy óriási gyógyfürdő, valamint a lábánál egy medencés komplexum is a részét képezi a szállodának.

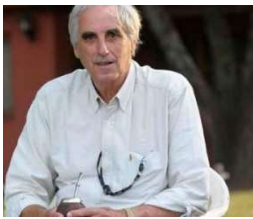
A Hard Rock International igazgatója elmondta, hogy nincs még egy ehhez fogható épület a világon, mivel ennek a hotelnek nem pusztán a homlokzata, hanem az egész épület ívelése egy igazi gitár formáját tükrözi majd, így pedig csak a dizájnja miatt is extra látványossága lehet a környéknek.

<http://player.hu/highlife/gitar-alaku-hotel-floridaban/>

GITÁR ERDŐ

- 1) Kinek az emlékét őrzi a gitár erdő?
- 2) Hol látható a gitár erdő?
- 3) Milyen hosszúságú a gitár erdő?
- 4) Milyen felvételeken látható?
- 5) Mi köze a vödörnek” a gitár erdőhöz?

- 6) Ki és kikkel telepítette?
- 7) Milyen fából állította össze?
- 8) Ureta miért nem látta a művét?

GITÁR HOTEL

- 1) Pontosan hol készül, és mi a neve?

- 2) Melyik szállodacsoport tagja? Karikázd be a névben!
- 3) Milyen eseményekkel kezdődött az építés?
.....
.....

- 4) Mennyi ... ?
 - a) ... idő alatt készült el?
 - b) ... szobája – lakosztálya van?
 - c) ... km magas?
 - d) ... a kiszolgáló részek területe?

- 5) Melyek a különlegességei? Húzd alá!

elhelyezkedés
forma
tulajdonos
széleskörű szolgáltatások
terület mérete anyag
magasság

EKT Füzet 2./2. SZÖVEGÉRTÉS

A trópusi övezet növényei

Kakaófa

A kakaófa árnyék kedvelő, vízigényes faj, melyet magasabb fák alá ültetnek. Virága és termése a törzsön fejlődik, ez gyakori az esőerdők fájánál. A kakaó magokat érlelés után pörkölik, megőrlik. Jelenleg a legnagyobb kakaótermelő Elefántcsontpart. A kakaóból készült ital titkát már az azték és a maja indiánok ismerték.

Kaucsukfa

A kaucsukfa hajtása tejnedvet tartalmaz. Ez a gumitermészetes alapanyaga. A tejnedvet a fák törzsének rendszeres csapolásával nyerik. A kaucsukfa természetese még ma sem szorult vissza, annak ellenére, hogy a természetes alapú gumit a legtöbb termékben felváltották a műanyagok.

Datolyapálma

A datolyapálma a szárazabb trópusi vidékek, az oázisok ültetett növénye. Levelei hatalmas üstököt alkotnak a pikkelyekkel borított pálmatorzs csúcsán. Termését mézédessé csemegévé aszalják.

Kávécserje

A kávécsereje magjai nagy mennyiségű frissítő, élénkítő hatású koffeint tartalmaznak. Az érett magokat szárítják. Az így kapott „zöld” kávé felhasználás előtt pörkölik. A legtöbb kávé Brazíliában termesztik a világon.

Fahéjfa

A fahéjfa illóolajokban gazdag, sárgásbarna kérge adja a közismert fűszert, amelyet nálunk elsősorban édességek ízesítésére használnak, de illatszereket is készítenek belőle.

Mangófa

A mangófatermése zamatos, értékes gyümölcs. A trópusokon ma már mindenütt termesztik.

Banán

A banán 6–8 m magasra is megnövő, fényigényes, lágy szárú növény. A nemesített banán termése nem tartalmaz magokat.

Bors

A bors liánnövény. Terméséből többféle csípős fűszert is készítenek. Az éretlenül leszedett zöld termést megszárazítják. Ez a fekete bors. A termésfal lehántásával a kevésbé erős fehér borsot állítják elő, a zöld bors az éretlen termés tartósított változata.

Kókuszpálma

A kókuszpálma a trópusi tengerpartok egyik legfontosabb haszonnövénye. Minden részét felhasználják. Termése a kökemény héjú kókuszdió, amelynek belsejét kókusztej tölti ki. A külső burok alatt húzódó fehér rétegből olajat és kókuszreszeléket állítanak elő. A termésfal rostjaiból kókusz szőnyeget készítenek.

Igaz vagy hamis és mennyire?

egyelemű állítások

Ha az igaz mellett döntesz, akkor húzd alá zölddel a szövegben az információt!

Ha a hamis mellett döntesz, akkor húzd alá pirossal az állítás valótlan részét!

1) az éretlen bors zöld	IGAZ - HAMIS
2) a kaucsuk fa törzsét évente egyszer csapolják le	IGAZ - HAMIS
3) kétféle trópusi növényben használjuk a tejnedvét	IGAZ - HAMIS
4) a kakaó fa törzsön virágozik	IGAZ - HAMIS
5) a mangó t a trópusokon mindenhol termesztik	IGAZ - HAMIS
6) a datolya a nedvesebb trópusi részeken terem	IGAZ - HAMIS

többelemű állítások

Az állítások mellé számokat kell írnod! Figyeld meg az állítást, bontsd részekre, majd karikázd be kékkel a véleményednek megfelelő számot!

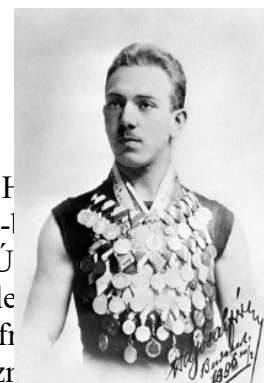
- 0 = az állítás minden eleme hamis
1 = az állítás minden eleme igaz
2 = az állítás első fele igaz, a második fele hamis
X = az állítás első fele hamis, a második fele igaz

1) 0 - 1 - 2 - X	a fehér szó két növénynél fordul elő, az egyiknél csak ez a szín szerepel
2) 0 - 1 - 2 - X	a legtöbb kakaót Braziliában termesztik, a legnagyobb kávétermelő Elefántcsontpart
3) 0 - 1 - 2 - X	háromféle növényt pörkölnék a felhasználás előtt, egyfélét használnak illatszer gyártásra
4) 0 - 1 - 2 - X	a fahéjfa pikkelyes pálma, a banán és bors viszont lágyszárú
5) 0 - 1 - 2 - X	az egyik növényből szőnyeg is készül, egy másik természetes gumi
6) 0 - 1 - 2 - X	a datolya termését pörkölik, míg a jobb kávé termését aszalják

Balázs kérése

EKT Füzet 2./3. SZÖVEGÉRTÉS

A „Magyar delfin”

Az egyesült államokbeli 1964 óta működő nemzetközi International Swimming Hall of Fame mintájára hozták létre 2013-ban a Magyar Úszó Hírességek Csarnokát. 1966-ban a nemzetközi ISHOF első magyar tagja, valamint a 2013-ban a létrehozott Magyar Úszó Hírességek Csarnokának (amely a 2010-ben a százhalombattai sportuszoda területén átadott Georgiades Sportmúzeumban kapott helyet) elsőként beiktatott tagja: Hajós Alfréd.

Hajós Alfréd (1878-1955), eredeti nevén Guttman Arnold, magyar építész, labdarúgó, labdarúgó-játékvezető, újságíró, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya, az első magyar olimpiai bajnok. Beceneve: a „Magyar delfin”.

Csupán 13 éves volt, amikor édesapja a Dunába fulladt. A családi tragédiát követően fordult az úszás felé. A Markó utcai reáliskola elvégzése után a Műegyetemen szerzett diplomát. Az egyetemi évek előtt is aktívan sportolt, így lett esélye kijutni az első újkori olimpiára 1896-ban. Nem volt könnyű dolga: hazai versenymedence híján a Rudas 27-28 fokos vizében volt kénytelen edzeni.

Ezután a Magyar Torna Club elnökének a támogatásával, valamint egyeteme engedélyével, 18 évesen ott lehetett az 1896-os athéni olimpián. A 11-13 fokos, hullámozó tengervízben versenyezve két úszószámban - 100 méteren és 1200 méteren - is sikerült elhoznia az aranyérmet. Mint utólag bevallotta, ott és akkor fel sem fogta sikereit, csak azon járt az esze, hogy mindjárt megfagy! A görög trónörökös így gratulált neki: "Ez a magyar ifjú egy valóságos delfin!". Így ragadt rá a "Magyar delfin" becenév. Hazaérkezésekor százak várták a pályaudvaron. Ő azonban hamarosan az egyetemre sietett, hogy tanulmányi elmaradását bepótolja. Közben a BTC játékosaként az első magyar futballválogatottnak is tagja lett, valamint érmekeket szerzett síkfutásban, gátfutásban és diszkoszvetésben is.

1904-ben visszavonult az aktív sportolástól. Nemsokára megalapította saját építészirodáját, és innen pályájának új szakasza indult el: hamarosan az építészetben is sikeres lett. 1906-ban a Párizsban megrendezett NOB kongresszuson Pierre de Coubertin terjesztette elő azt a javaslatot, hogy a szellemi kultúra művelőinek a játékokkal párhuzamosan pályázatokat kellene kiírni, amelyek hatására ezen ágak képviselői gyakrabban választanák témáiknak a testkultúrát és a sportot. Az 1912-1948-ig megrendezett szellemi olimpia résztvevőinek, köztük a magyar bajnokoknak az eredményeit is megőrizte a sporttörténelem. 1922. szeptember 17-én avatták fel a Hajós Alfréd tervezete UTE labdarúgó-stadiont. Ez volt az első magyar létesítmény, amely a "stadion" nevet kapta, és az első, amely vasbetonból készült. 1924-ben a párizsi olimpia játékok szellemi versenyén építészet kategóriában Lauber Dezsővel (aki szintén építész és élsportoló volt) közösen készített stadion terve ezüstérmet nyert. (Aranyérmet nem osztottak ki.) Hajós Alfréd az egyetlen magyar, aki művészeti és sport kategóriában is olimpiai érmet szerzett.

A húszas évektől kezdve egyre népszerűbbé vált a nagy terek építészetében a vasbeton alkalmazása. Ezt nyilvánvalóan felismerte Hajós Alfréd is, ami legismertebb sportépületében, a róla elnevezett Hajós Alfréd Nemzeti Sportuszodában öltött testet. A fedett uszoda vasbeton szerkezete a belépőt fogadó látvány legmeghatározóbb eleme. A medence és a mennyezet között 14 méter a távolság, így impozáns, tágas belső tér született.

1955-ben hunyt el. Sírja a Kozma utcai temetőben található. 2010-ben posztumusz Ybl-díjban részesült. Elért eredményei az olimpiai emlékkönyvekben és a megépült remekművekben ma is élnek.

- 1) Mennyi idő telt el a nemzetközi és a magyar úszó hírességeket összegyűjtő szervezet létrehozása között?
Írd le a számolást!
- 2) Hol (város, intézmény) található a Magyar Úszó Hírességek Csarnoka és mióta működik?
.....
.....
- 3) Mikor, ki és milyen alkalomból ragasztotta Hajós Alfrédra a „magyar delfin” becenevet?
.....
.....
- 4) Miben volt első az athéni olimpia?
Milyen hagyományt elevenített fel?
- 5) Mi volt a különlegessége az athéni olimpia úszás versenyszámainak?
.....
.....
- 6) Milyen két különböző területen, hány évesen szerzett olimpiai érmet? Ez ma már miért nem lehetséges?
..... és
.....
- 7) Egészítsd ki a hiányzóbetűkkel, hogy mely sportágakban volt sikeres Hajós Alfréd!
. u . b . l . . í . f . t . s . i . k . s z . e . é . . s z . s . á . f . t . s
- 8) Építésként milyen hazánkban addig az építészetben még nem használt anyag fűződik Hajós Alfréd nevéhez?
- 9) Milyen két kapcsolódási pont volt Hajós Alfréd és Lauber Dezső között, amiért együtt terveztek stadionokat és egyéb sportlétesítményeket?
.....
- 10) Igaz vagy hamis? Karikázd be! Ha a hamis mellett döntesz, húzd alá az állítás valótlan elemét!
 - a) Hajós Alfréd tervezte a Hajós Alfréd Magyar Sportuszodát IGAZ - HAMIS
 - b) 100 és 1200 méteren győzött Athénban IGAZ - HAMIS
 - c) eredeti neve: Guttmann Alfréd IGAZ - HAMIS
 - d) az Építészeti Egyetemen szerzett diplomát IGAZ - HAMIS
 - e) a kétféle olimpiai győzelem között 28 év telt el IGAZ – HAMIS
- 11) Hogy hívják az ISHOF magyar megfelelőjét?
.....

EKT Füzet 2./4. SZÖVEGÉRTÉS

Kacsák a tavon

források: www.azol.hu, www.zalalovo.hu

A téli Borostyán-tó és környéke bemutatására hirdetett online fotópályázatot a Salla Művelődési Központ és Könyvtár. A felhívásukra beérkezett képekről a közönség nyilváníthatott véleményt, az intézet ez alapján hirdetett győztest. A 2020 januárban közzétett pályázati felhívásra 19 alkotó **összesen 115** fotóval nevezett, ebből egy előválogatást követően 63 képet mutattak be az intézmény közösségi média-platfomján – tudtuk meg Lukács Andreától, a Salla Művelődési Központ és Könyvtár igazgatójától. A beérkezett fotók szinte mindegyike alkalmas volt arra, hogy művészi színvonalon vagy egyedi, érdekes szemszögből mutassa be Zalalövő (római kori nevén: Salla) egyik legszebb látnivalóját, a Borostyán-tavat, amely minden egyes évszakban gyönyörű. A legtöbben a tó vagy a tó körüli táj egy-egy részletét **ragadták meg**, de akadtak olyan pályázók is, akik az egész tavat vették lencsevégre.

A 35 hektár vízfelületű, tiszta vizű tó Zalalövő nyugati határában fekszik. A Zalalövő határán egykor átvezető Borostyánkő útról kapta nevét az átlagosan 3 méter mély Borostyán-tó. A kiépített strandszakaszon alacsony a vízszint, a tó folyamatosan **mélyül**, így az úszni nem tudó gyerekek számára is tökéletesen biztonságos. A hatalmas tavat a Szőce-patak és megannyi más forrás táplálja, a kiváló vízutánpótlásnak köszönhetően a tó vízminősége kitűnő.

Minden korosztály számára kiváló szabadidős **elfoglaltságot** és pihenési lehetőséget biztosít. A kiépített strandon sporteszköz kölcsönzés (kajakok, kenuk, csónakok, vízibiciklik), strandröplabda és strandfoci pálya áll a vendégek szolgálatába. Halállománya igen változatos, így a tó, a horgászok számára is ideális. (Fogható halak: ponty, amúr, süllő, csuka, harcsa, compó, keszegfélék, kárász, törpeharcsa.) Az igazán aktív kikapcsolódásra vágyók egy 20 állomásos erdei tornapályán mérhetik fel erőnlétüket, illetve fejleszthetik azt. A tó körül kialakított, ösvényen végig vezető pályarendszer táblákkal mutatja az irányt és az adott feladatsort.

A 115 fotóra szavazók **többsége** egy, a tó hangulatos életképéről, vizen úszkáló kacsákról készült képre, a zalaháshágyi Sólyom Réka ez év januárjában készült alkotására adta le szavazatát az intézmény Facebook oldalán, ennek köszönhetően ő lett az intézmény által **meghirdetett** pályázat nyertese. Lukács Andrea azt is elmondta: a pályázatot elsősorban azért hirdették meg, mert a járványhelyzet miatt az intézmény személyes jelenléttel járó rendezvényeket, így kiállításokat sem szervezhet jelenleg, ezért az online térbe húzódva igyekszik tevékenykedni. A Borostyán-tóhoz kapcsolódó fotópályázat

sikere további hasonló akciókra ösztönzi a Salla Művelődési Központot.

1) Milyen szövegtípusba tartozik a szöveg?

2) Mi a szöveg fő témája?

3) Hol található a tó? Tegyéél „X” jelet a térképre!

A megyének melyik a legnagyobb folyója és városa?

folyó neve: város:

4) Számok:

a) Mekkora a vízfelülete? hektár = m²
(1 ha = 10000 m²)

b) Mekkora az átlagos mélysége? m = cm

c) Mennyi állomást tartalmaz az erdei tornapálya? Írd fel háromféle szorzatként a mennyiséget!
..... , * , *

5) Melyik intézmény hirdette a pályázatot, ki az igazgatója és ki volt a pályázat győztese?

.....
.....

6) Készíts 4 pontból álló vázlatot a szöveghez!

- a)
- b)
- c)
- d)

7) Mit jelent?

„az intézmény közösségi média-platformján” =

„az egész tavat vették lencsevégre” =

„áll a vendégek szolgálatába” =

„mérhetik fel erőnlétüket, illetve fejleszthetik azt” =

„személyes jelenléttel járó rendezvényeket ” =

8) SZÓBAN ISMERTESD!

A szöveg megvastagított és aláhúzott szavaiban milyen mássalhangzó törvények érvényesülnek?
Milyen mássalhangzó törvényeket ismersz még?

9) SZÓBAN ISMERTESD!

Nevezd meg Magyarország legnagyobb tavait és indokold meg a helyesírásuk közötti különbséget!

10) SZÓBAN ISMERTESD!

Milyen helyesírási alapelvek szerint írjuk a szöveg megvastagított szavait?

EKT Füzet 2./5. SZÖVEGÉRTÉS

A nulladik zsebuniverzum

„Rufus a leggyönyörűbbnek a faliszőnyeget találta a szobában, mely a két ablak közötti falfelületet teljes egészében kitöltötte. Egy rózsakertet ábrázolt, melynek vörös virágai illettek a fotel szövetéhez. A színei ragyogóak voltak, és valami üde frissességet árasztottak. Rufus megesküdt volna, hogy még a virágok mély, bódító illatát is érzi.

Tetszett neki a szoba: kifejezetten otthonosnak találta, és a különféle korokból származó berendezési tárgyak is ízlésesen voltak összeválogatva.

Egyedül a szépséges kárpitot találta kissé különösnek. Először maga sem értette, mi zavarja, amíg észre nem vette, hogy a virágok feje alig észrevehetően mozog, mintha az ábrázolt keretben könnyű szellő fújdogálna.

A vörös rózsákra meredt. Az imbolygó virágszálak hirtelen előrehajoltak, mintha egy erősebb szélroham döntené meg őket, és a legközelebbiekek közül néhánynak a feje előrebukkant a szobában, mintha csak azért hajolnának ki szövött világukból, hogy őt szemügyre vegyék. Ezúttal erősebben megcsapta a fiú orrát a finom illat, majd a szél elültével a virágok ismét kiegyenesedtek, és belesimultak a kárpit anyagába. A mozgás megszűnt, a rózsakert ismét közönséges, ámbar káprázatos szépségű faliszőnyeggé változott.

- Izé, Gwen... – mondta Rufus bizonytalanul, mire a mellvértje levételével küszködő lány megfordult.

- Ó, látom, felfedezted az én kis magánkertemet! – mondta büszkén. – Új-Camelot kárpitjai nem mindenkinek fedik ám fel magukat! Lady Pendragon például még sohasem érezte a rózsáim illatát, pedig majd megveszik érte. A palota faliszőnyegei egyszerűen utálják őt. Még a saját szobájában lévőket sem látta soha életre kelni.

- Feltételezem, ezek a kárpitok mágikus eredetűek – jegyezte meg Rufus, titokban büszkén arra, hogy az újabb csoda már nem rázza meg különösebben.

- Úgy bizony! Az egyik Pendragon-ős feleségének, Lady Elinornak a munkái. Zseniális művész volt, és varázserővel is rendelkezett. Ő szötte a palota összes faliszőnyegét, kivéve a camlanni ütközetet ábrázolót, amit lent a földszinten láttál. Az egy régebbi korból származik. A zsebuniverzumokban közismert, hogy az Avalon varázslói elsősorban a valamilyen módon az élethez kötődő varázslatokban jeleskednek. Egyfajta biomágiát űznek. Ezért tudta Lady Elinor életre kelteni a munkáit. A tudását szerencsére átadta néhány tehetséges tanítványának, akik alapítottak egy szőnyegszövő iskolát, így manapság a bűvös kárpitok képezik az Avalon cserekereskedelmének egy jelentős szeletét. Na meg az élőfából készült székek – mutatott a székre, mely négy hosszú, karsú lábán lassan közeledett hozzájuk, mint egy félnék őz.

A szék kissé előrehajolt, mire az ülésén heverő könyv előrecsúszott, egyenesen Rufus kezébe, aki úgy érezte, a varázsbútor szeretne tőle valamit.

- Most nem érünk rá neked felolvasni a Robinsonból, Samukám! – mondta Gwen türelmesen, és megsimogatta a támlát. – De megígérem, este folytatom a történetet.

A szék szomorúan visszakullogott a sarokba.

A lánynak sikerült lehámoznia magáról a páncélját, melynek darabjait egymás után a földre hajította. Illetve Rufus azt várta, hogy a nem éppen pillésúlyúnak kinéző vértzet a földre esik, ám ehelyett minden része a levegőben keringett Gwen körül, akár a Naprendszer bolygói a Nap körül.”

Részlet Szakács Eszter A nulladik zsebuniverzum című könyvéből.

- 1) Milyen műfajba tartozik a részlet?
Ki írta a könyvet és mi a címe?
.....
- 2) Ki a részlet főszereplője? Férfi vagy nő? Húzd alá!
Kivel beszélget a főszereplő?
Milyen ruhában van a beszélgető partnere?
Mi annak az épületnek a neve, ahol beszélgetnek?
- 3) Nevezd meg 2 varázslatos tárgyat! és
„Most nem érünk rá felolvasni neked a Robinsonból, Samukám.”
Ki mondja? „Kinek” mondja?
- 4) Melyik falikárpit nem Lady Elinor munkája?
Készíts vázlatot arról, hogy milyen lépésekben hasznosult Avalon számára Lady Elinor tudása!
a)
b)
c)
d)
- 5) A részlet alapján mit jelent az Avalon varázslói által űzött biomágia? Fogalmazd meg kerek mondatban!
.....
.....
- 6) Helyettesítsd szinonimával a szöveg következő szavait és nevezd meg, hogy mivel kapcsolatban használják a részletben!
	szinonima	amihez kapcsolódik
a) finom		
b) mágikus		
c) ütközet		
d) pillesúlyú		
- 7) **SZÓBAN ISMERTESD!**
Vizsgáld meg 4. mondat szavainak szófaját! Sorold fel a mondatból az alapszófajokat!
- 8) **SZÓBAN ISMERTESD!**
Mondd el betűrendbe állítva a részlet tulajdonneveit!

EKT Füzet 2./6. KOMPLEX

Ókori sztorik/1. (FITT 8.)

„Diogenész megróttá a szónokokat, hogy törekszenek ugyan igazat mondani, de azzal, hogy tetteikben is igazak legyenek, nem törődnek.”

500 rövid ókori sztori (Tinta Könyvkiadó, 2017)

Diogenész: hellén filozófus, aki a Kr.e. 4. században élt. Sokan örültnek tartották. Egy hordóban lakott a piac mellett. Nyáron kitolta hordóját a napra, télen pedig szobrokat ölelgetett, hogy eddze testét, mezítláb járt télen is. Egyszer megkérdezték tőle, hogy melyik város polgára, erre azt felelte, hogy „a kozmosz polgára vagyok”. Állítólag gyakran azt kiabálta, hogy az istenek jó és könnyű életet adtak az embereknek, de ez feledésbe merült az anyagi javak hajhászása közben.

1) Melyik magyar közmondást juttatja eszedbe az idézet?

.....

2) Írj 2 szinonimát a megróttá szóra!

.....

3) Írd ki az idézet igéit!

.....

4) Elemezd a szöveg kiemelt mondatát, készíts ágrajzot, majd válaszolj a kérdésekre!

Egy hordóban lakott a piac mellett.

a) A mondat mely szavai nem alapszófajúak?

.....

b) Írd ki a mondat viszonyozós szókapcsolatait!

.....

c) Milyenfajta szószerkezetek vannak a mondatban?

.....

d) A mondat szavai között hol és milyen mássalhangzóhangtörvény érvényesül? Írd ki az érintett szavakat és mellé a mássalhangzóhangtörvény nevét!

.....

.....

5) Sorold fel a következő mondat magas hangrendű viszonyozószavait!

Állítólag gyakran azt kiabálta, hogy az istenek jó és könnyű életet adtak az embereknek, de ez feledésbe merült az anyagi javak hajhászása közben.

.....

EKT Füzet 2./7. KOMPLEX Ókori sztorik/2. (FITT 8.)

Egy napon Szókratész (Kr.e. 5.században élt hellén filozófus) egy ismerőseivel találkozott, aki az üdvözlés után így szólt:

„Tudod, hogy mit hallottam nemrég egy barátodról?”

„Várj egy percet.” – mondta Szókratész. „Mielőtt bármit is mondanál, szeretném, ha megcsinálnád a hármasszűrő tesztet.

Mielőtt elmondanád, amit hallottál a barátomról, hasznos dolog rászanni egy pár pillanatot, hogy megszűröd a szavaid. Az első szűrő az Igazság. Teljes mértékben megbizonyosodtál arról, hogy amit mondani szeretnél, az igaz?”

Az ismerőse így felelt: „Valójában csak hallottam valakitől és...”

„Rendben.” – mondta Szókratész. „Tehát nem vagy benne biztos, hogy igaz-e, vagy sem.

Akkor nézzük meg a második szűrőt, a Jóság szűrőjét. Jó dolgot szeretnél mondani a barátomról?”

„Nem, épp ellenkezőleg...”

„Tehát valami rosszat szeretnél mondani róla, de nem vagy benne teljesen biztos, hogy igaz-e.

Ennek ellenére még átmehetsz a teszten, mert van még egy harmadik szűrő: a Hasznosság szűrője. Hasznos számomra az, amit mondani szeretnél a barátomról?”

„Nem, nem igazán...”

Szókratész ekkor így szólt: „Ha az, amit mondani szeretnél, se nem biztos, hogy igaz, se nem jó dolog, és még nem is hasznos, akkor miért mondanád el egyáltalán?”

- 1) Mi a 3 szűrő, amit Szókratész javasol, hogy alkalmazzunk, mielőtt bármit mondani akarunk?
1. 2. 3.

- 2) Elemezd a szöveg kiemelt mondatát, készíts ágrajzot, majd válaszolj a kérdésekre!

Jó dolgot szeretnél mondani a barátomról?

- a) Milyen szókapcsolatban vannak az egyforma mondatrészek ebben a mondatban?

.....

- b) Milyen állítmánya és alanya van a mondatnak? Á : A :

- c) Vizsgáld meg a mondat szavainak szófaját és szerkezetét!

szófaj:

szerkezet:

jó:

.....

dolgot:

.....

szeretnél:

.....

mondani:

.....

a:

.....

barátomról:

.....

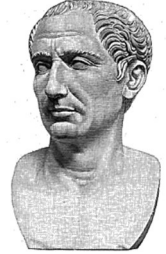
- 3) Alakítsd át a mondat melléknevét az egyik betűjének megváltoztatásával öt darab kétbetűs szóvá!

.....

EKT Füzet 2./8. KOMPLEX

Ókori sztorik/3. (FITT 8.)

„A kocka el van vetve.”, vagyis „Alea iacta est.” A köztudatban úgy él, hogy ez a három szó így hagyta el Julius Caesar száját, mielőtt Kr.e. 49. január 10-én átkelt a Gallia provincia és Itália határán fekvő kis folyón, a Rubiconon. A szállóigévé vált, ma is a „nincs visszaút” értelemben használt mondat azonban ebben a formában feltehetően nem hangzott el. A híres helyzetértékelést Suetonius, Hadrianus udvari könyvtárosa és levéltárosa adta Caesarok élete című munkájában ebben a formában a hadvezér szájába – több mint 150 évvel az események után.

<https://mult-kor.blogstar.hu/2016/01/10/>

1) Milyenfajta állandósult szókapcsolat „A kocka el van vetve.”?

2) Milyen két állandósult szókapcsolatot ismersz még? Segítségként látod a példákat!

.....

pl. Sok lúd disznót győz.

pl.(Péternek) elhúzzák a nótáját, ha rosszkodik.

3) Határozd meg tömören, hogy mi különbözteti meg őket! Ebből adódóan hogyan írjuk és milyen nyelven használjuk őket?

a) =

írasmódja: nyelv:

b) =

írasmódja: nyelv:

c) =

írasmódja: nyelv:

4) Elemezd a szöveg kiemelt mondatát, készíts ágrajzot, majd válaszolj a kérdésekre!

A kocka el van vetve.

a) Milyen fajtájú az állítmány és az alany? Á : A :

b) Milyen szófajúak a mondat szavai?

a: kocka:

el: van:

vetve:

c) Írd le a mondatot a hangok zöngességének jelölésével! z = zöngés ztlen = zöngétlen

--- --- --- --- ---

EKT Füzet 2./9. KOMPLEX

A tavasz hírnöke (FITT 8.)

A hóvirágnak körülbelül 75 faja és fajtája ismert. Nálunk a kikeleti hóvirág őshonos, de kedvelt még a kertekben is nevelt pompás hóvirág és a redőslevelű hóvirág is. Mint a neve is mutatja, gyakran áttör a hórétegen, nem várja meg annak elolvadását, üde látvány a tél egyhangú szürkesége után. Ezért kapta a természet újjáéledésének reményét hozó hófehér kis virág „a tavasz hírnöke” nevet. 2017-ben az „Év vadvirága Magyarországon” szavazáson a hóvirág kapta a megtisztelő címet.

Háromezer évvel ezelőtt Homérosz eposzában az Odüsszeiában, Hermész „varázsfüvet” adott Odüsszeusznak, és ez hatástalanította a mérget, melyet Kirké istennő a hős borába kevert. Ez a varázsfű nem volt más, mint a hóvirág. A hóvirágból kivonható galantamin egy természetes anyag, amely elősegíti az izmok elernyedését és az alvást. A hóvirágot a remény szimbólumának tartják. A legenda szerint ez a kis növény jelentett vigasztalást szépségével az Édenkertből kiűzött emberpárnak.

2005 óta a hóvirág védett növény, tilos akár csak egy szálnak a leszakítása is, ez 10 000 Ft büntetéssel sújtható. Kertünkben viszont természetünk vásárolt hóvirágot.

1) Mi a három legismertebb gyógyhatása a hóvirágnak?

.....

2) Milyen két dolog jelképévé vált a hóvirág?

.....

Mi a közös ebben a két dologban? Fogalmazd meg kerek mondatban?

.....

.....

3) Elemezd a kiemelt mondatot, készíts róla ágrajzot, majd válaszolj a kérdésekre!

A hóvirágot a remény szimbólumának tartják.

a) Milyen fajta az állítmány? az alany?

b) Írd ki egy szószerkezetláncot!

c) Írd ki a viszonyszós szószerkezeteket!

d) Mit mutat meg az alanyról az igealak?

e) Melyik a mondat zöngés szava?

f) Melyik szóban érvényesül mássalhangzótörvény és milyen fajta?

.....

g) Vizsgáld meg a *hóvirágot* és a *szimbólumának* szó szerkezetét!

hóvirágot: *szimbólumának*:

EKT Füzet 2./10. KOMPLEX

Varró Dani: Március (Maszat-hegyi naptár) (FITT 6-8.)

Ez a vers a [facebook.com/varrodaniofficial](https://www.facebook.com/varrodaniofficial) oldalról,
Varró Dani hivatalos facebook oldaláról származik.
[Keresd fel Te is!](#)

MÁRCIUS

Az ember most egyre badarabb,
csipognak vígan a madarak,
pittyeg a mobil, hogy fültöltség,
verseket írnak a költőcskék.
Nyilaznak yaksj kis ámorok,
a kisfiúk lelke háborog,
jön a sok anyuka, noszogat:
hordd szépen széjjel a koszokat.

- 1) Írd ki a vers hangutánzó szavait!
- 2) Milyen emberekkel találkozunk a versben?
- 3) Mit jelent a „badarabb” szó? Karikázd be! *búsabb - boldogabb - bolondabb - bölcsőbb*
- 4) Miért „noszogat anyuka” ilyen furcsaságra?
- 1) Milyen rímelésű a vers?
- 2) Milyen mássalhangzótvény érvényesül a pirossal aláhúzott szavakban? Írd ki a szót és írd mellé a hangtörvényt!
..... =
..... =
..... =
- 3) Milyen szófajúak a kékkel aláhúzott szavak?
- 4) A vers melyik főneve/főnevei
 - a) tartalmaznak csak zöngétlen msh-t?
 - b) teljesen zöngések?
 - c) ilyen szerkezetű? szótő + (többesszám)jel + (tárgy)rag :

EKT Füzet 2./11. JELES NAPOK

Március 15. (FITT 4-6-8.)

Szendrey Júlia (Petőfi Sándorné) – aki éppúgy élete csúcspontjának tekintette a márciusi forradalmat, mint Petőfi Sándor, költő – 1848. március 14-én éjjel a francia mintára kokárdát készített férjének, magának pedig nemzeti színű főkötőt. Saját szellemi terméke, hogy a fejfedő helyett a kokárdát a szív fölé helyezte. Március 15-én este már mindenki ezt hordta, s azóta is így ünnepeľjünk március 15-ét.

Hozz létre a **KOKÁRDA** szó betűiből hat darab hárombetűs szót:

.....
.....
.....

Hozz létre a **KOKÁRDA** szó egy-egy szótagjából új szavakat úgy, hogy a kiemelt szótag az új szóban is szótag legyen! Mindegy, hogy hányadik szótagként szerepel az új szóban.

2 db **ko** szótagos szót:
2 db **kár** szótagos szót:
2 db **da** szótagos szót:

Hazánkban a trikolór először Mátyás korában tűnt fel egy pecsénnyomon, de ekkor még messze állt attól, hogy országszerte ismert legyen. A háromszínű szalagot viszont már a XIX. század elején is hordták, többek között József nádor felesége, Anna Pavlovna. Az 1848-as március 15-i események hatására azonban teljesértékűen a magyar színhármas (a piros az erőt, a fehér a hűséget, a zöld a reményt jelképezi) vált a hivatalos lobogóvá.

Cseréld ki másra a **KOKÁRDA** szó összes mássalhangzóját úgy, hogy új szó jöjjön létre és semelyik mássalhangzó se maradjon a helyén!

. O . Á . . A

Keress a **KOKÁRDA** szó betűivel kezdődő magyar híres embereket (teljes név legyen, csak olyan személy, aki már nem él)!

K.....
O.....
K.....
Á.....
R.....
D.....
A.....

EKT Füzet 2./12. JELES NAPOK márc. 22. = a víz világnapja

A víz világnapjának megünneplését az 1992. évi Rio de Janeiro-i környezetvédelmi konferencián kezdeményezték. Ennek hatására az ENSZ március 22-ét nyilvánította e nappá, felhívva a kormányok, szervezetek és magánszemélyek figyelmét a víz fontos szerepére életünkben. Cél, hogy óvjuk, védjük környezetünket, s ezen belül a Föld vízkészletét.

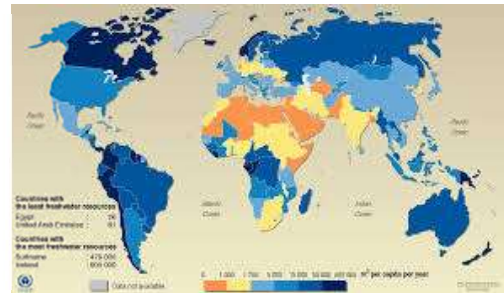
2019-ben az esemény szlogenje: Vízet mindenkinek! Ez a jelszó pontosan érzékelteti, milyen nagy kihívás ma a világban, hogy minden egyes ember számára elérhető legyen a víz.

A Föld lakóinak 1/5-e él vízhiányos területeken, itt az emberek, állatok, növények sem jutnak elegendő vízhez. Ha víz hiányában a növény és állattenyésztés korlátozott, akkor az ott élők nem jutnak elegendő élelemhez. A tiszta ivóvíz, a helyes higiéniai gyakorlat, kézmosás, csatornázás elengedhetetlen az élethez, a betegségek megelőzéséhez és a gyermekek egészségés fejlődéséhez.

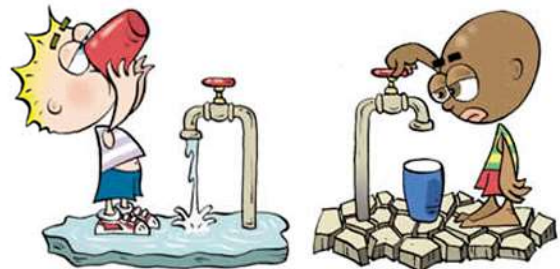
Készítsd tömör képláírásokat!

**Másold ki (FITT 4.) / fogalmazd meg (FITT 6-8.) ezeket és írd a képek alatti téglalapokba!
Ügyelj a helyesírásra!**

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

EKT Füzet 2./13. JELES NAPOK HÚSVÉT (FITT 4-6-8.)

1) Hozz létre a **HÚSVÉT** szó betűiből

négy hárombetűs szót:

egy négybetűs szót:

2) Alakítsd át a **HÚSVÉT** szót a mássalhangzók kicserélésével két másik szóvá! Legalább 2 mássalhangzót cseréj ki!

. ú . . é . . ú . . é .

3) Figyeld meg, hogy milyen titkosírással írtam le a **HÚSVÉT** szót! Írd le ugyanezzel az írással a NYÚL és a TOJÁS szót!

HÚSVÉT = i ü sz w f ty

NYÚL =

TOJÁS =

4) Hozz létre a **HÚSVÉT** szó egy-egy szótagjából új szavakat úgy, hogy a kiemelt szótag az új szóban is szótag legyen! Mindegy, hogy hányadik szótagként szerepel az új szóban.

2 db **hús** szótagos szót:

2 db **vét** szótagos szót:

5) Keresd a **HÚSVÉT** szó egyes betűivel kezdődő magyar település neveket! M.....t!

H

Ú

S

V

É

T

EKT Füzet 2./14. NÉPRAJZ

Szagos húsvét reggele (FITT 6-8.)

Ákom, bákomp berkenye,
szagos húsvét reggele.
Leöntjük a virágot,
visszük már a kalácsot!
Szabad-e locsolni?

Szépen kérem az anyját,
Adja elő a lányát.
Hadd locsolom a haját,
Hadd nőjön nagyra.
Mint a csikó farka.

Húsvét másnapját egyes vidékeken vízbevető hétfőnek is hívják, mert e nap a locsolás napja. A lányokat régen kivonszolták a kúthoz, s vödör vízzel leöntötték, vagy a patakhoz vitték, s megfürdették. A locsolás, az ősi termékenységvarázsló és megtisztuló rítusban gyökerezik. A víz tisztító ereje a kereszténységnek a kereszteléshez kapcsolódik.

A locsolás ma is elterjedt szokás, igaz szelídebb formában, hiszen kölnivízzel locsolnak a fiúk.

Locsolóversek (Ákom, bákomp... és Szépen kérem ...)

- 1) Keress példát a locsolóversekből a következőkre

teljes hasonulás: összeolvadást:

részleges hasonulást:

- 2) Írd ki a versekből a zöngés szavakat!

- 3) Keress a versekben igenevet!

- 4) Cseréld ki a „locsolom” szó mássalhangzóit úgy, hogy két újabb, értelmes szót kapj!

. O . O . O O . O . O .

Ismeretterjesztő szöveg (Húsvét másnapját egyes vidékeken vízbevető hétfőnek is hívják ...)

- 1) Miért „vízbevető hétfő” a húsvét másnap népies neve?

.....

- 2) Húzd alá az alábbi felsorolásból, hogy szerinted melyiket jelenti a „rítus” szó!

népszokás multság szertartás verekedés

Csak nyolcadik osztálytól!

- 3) Elemezd a következő mondatot, készíts szerkezeti ágrajzot és válaszold meg a kérdéseket!

A lányokat húsvétkor régen kútvízzel locsolták a fiúk.

Milyen fajta a mondat

állítmánya alanya tárgya

EKT Füzet 2./15. KOMPLEX

Varró Dani: Április (Maszat-hegyi naptár) (FITT 6-8.)

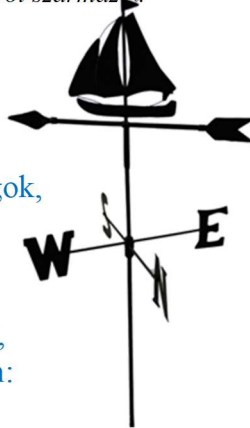

Ez a vers a [facebook.com/varrodaniofficial](https://www.facebook.com/varrodaniofficial) oldalról,
Varró Dani hivatalos facebook oldaláról származik.
Keresd fel Te is!

ÁPRILIS

Bolond idő, esős-napos tavasz,
kertben, gomblukban kis, színes virágok,
az Április egy szerelmes kamasz,
telisóhajtja széllel a világot.
Belülről úgy feszítik már a gondok,
hogy kikapcsolja nadrágján a gombot,
s könnyít magán ezüst sliccét kitérvén:
ragyog az égen szépívű szivárvány.

- 1) A vers melyik sorára igaz?
- 2) Írd ki a vers csak hosszú magánhangzót tartalmazó szavait!
- 3) Keresd 2 db teljes hasonulást!
- 4) Mit jelent a „bolond idő” kifejezés? Karikázd be! *esős - meleg - szeles - változékony*
- 5) Írd ki az „A” rímet tartalmazó szavakat! -
Miért pont ezt a kettőt kapcsolja össze? Fogalmazd meg!
- 6) Milyen költői kép? „az Április egy szerelmes kamasz”
- 7) Milyen mássalhangzótörvény érvényesül a pirossal aláhúzott szavakban/szavak között? Írd ki a szót/szavakat és írd mellé a hangtörvényt!

..... =

..... =

..... =

EKT Füzet 2./16. JELES NAPOK

Április bolondja (FITT 4-6-8.)

Áprilisnak, régiesen Szent György havának az első napja a tréfálkozás, bolondozás és a másokat bolonddá tevők ünnepe. Ilyenkor sok minden megengedhető, s az ötletes tréfákon nem illik megsértődni. Hogy miért pont április elseje a bolondok napja? Egyesek szerint az április bolondja elnevezés még a kelta időkből ered, ők a tavasznak örülve tréfákkal tarkított ünnepet ültek.

- 1) Melyik 3 db hárombetűs szóra gondoltam, ami a BOLOND szó betűiből összerakható?
gyulladás = kiköt = ütőshangszer =

- 2) Az első mondat melyik szava jelent két dolgot?
Foglald mondatba a másik jelentést úgy, hogy a szó alakját ne változtasd meg!
.....

- 3) A szöveg melyik szókapcsolatára gondoltam? Egészítsd ki!

ö . . e . e . . . é . á . o .

- 4) Ha az április elseje szót így írják: **bqsylyisz élyszéké**, akkor hogy kell írni a BOLONDOK NAPJA kifejezést?

- 5) Az utolsó mondat melyik 2 szavában van pontosan kétszer annyi mássalhangzó, mint magánhangzó? Írd ide a szavakat!

.....

- 6) A szöveg melyik szavának betűit kevertem össze?

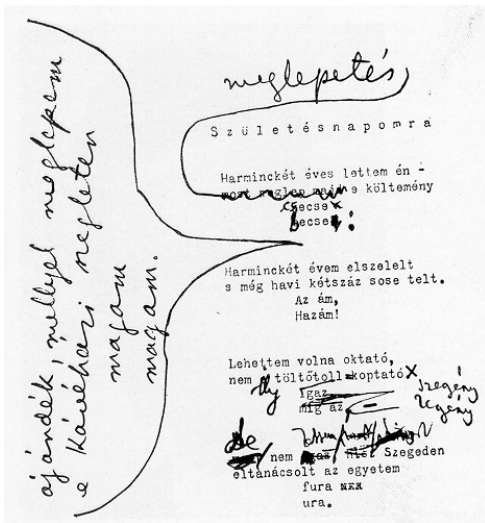
dееееghmnőt =

- 7) Írd ki azokat a szavakat az utolsó mondatból, amelyek legalább kétszótagúak és a szón belül a magánhangzók azonosak!

.....

EKT Füzet 2./17. JELES NAPOK

A Magyar Költészet Napja (FITT 4-6-8.)

A Magyar Költészet Napját első alkalommal 1964. április 11-én szervezték meg hazánkban és azóta minden évben ez a nap a költészeté, emlékeztetve nagy költőnk, József Attila (1905-1937) születésnapjára.

1999 őszén az UNESCO közgyűlésének március 21-ét, tavaszi napéjegyenlőség napját nyilvánította a **költészet világnapjává** (World Poetry Day), melyet minden ország a saját eszközeivel, a nem-kormányzati szervek aktív részvételével, nyilvános és civil szervezetek bevonásával ünnepelhet meg.

- 1) Mennyi éve rendezik meg hazánkban a költészet napját?
- 2) Pontosán mikor született József Attila (év, hónap, nap)?
- 3) Egészítsd ki a fent látható vers kézirat utolsó versszakát a hiányzó szavakkal!

„Én egész fogom
nem fokon
taní-
tani!”

- 4) Hány év telt el az első költészet világnapja és az első magyar költészet napja között?
Gondolkodj! Írd le a számolást!
- 5) Miért márc. 21-ét jelölték ki a világköltészet napjának?
- 6) Melyik elem közös a két logóban? Rajzold ide!
Mi ennek az oka?

EKT Füzet 2./18. KOMPLEX

Májusi vasárnapok (FITT 4-6-8.)

Anyák napja: május első vasárnapja

Az ókori Hellász óta ismert ünnep, akkor az istenek anyjának, Rheának tiszteletére rendezték meg és egyben ünnepelték a földi édesanyákat is. Az újkorban Amerikában elevenítették fel a 19. század végén, majd onnan került át Európába. Magyarországon először 1925-ben tartották meg. A világ országainak jelentős részében létezik, de nem ugyanebben az időpontban, bár a legtöbb helyen tavasszal tartják.

A család nemzetközi napja: május 15.

1994-ben az ENSZ május 15-ét A család nemzetközi napjává nyilvánította. A felhíváshoz Magyarország is csatlakozott. A kezdeményezés a figyelmet a családra, a társadalom legfontosabb „intézményére” irányítja.

Gyereknapi: május utolsó vasárnapja

A Nemzetközi gyereknapi először Törökországban tartották meg 1920-ban, ehhez hasonló az ENSZ által létesített Egyetemes Gyereknapi (Universal Children's Day), melyet egy 1954-es határozattal hoztak létre abból a célból, hogy megemlékezzenek a világ gyermekéinek testvériségéről és egymás közti megértésről, valamint a gyermekek jólétének érdekében kifejtett küzdelemről. Magyarországon 1931 óta ünnepeljük. A gyereknapi a világ országában különböző időpontokban tartják.

- 1) Írd le a három májusi ünnepet a kialakulásuk sorrendjében!
- 2) Idén hányadik alkalommal van az az ünnep, amit mindenhol ugyanakkor tartanak?
- 3) Hány év telt el az 1. magyar Anyák napja és az 10. magyar Gyereknapi között?
- 4) Írd ki betűrendben az *Anyák napja* szövegben lévő tulajdonneveket!
- 5) Írd ki *A család nemzetközi napja* szövegben lévő igéket!
- 6) Írd ki a *Gyereknapi* szövegből azokat a szavakat, amelyekben a betűrendben az „s”-et megelőző hosszú mássalhangzó szerepel!
- 7) Írd le az aláhúzott szavakat szótagolva!
- 8) Idén május hányadik napjára esnek ezek az ünnepek?
Anyák napja:
A család nemzetközi napja ☺:
Gyereknapi:

EKT Füzet 2./19. NÉPRAJZ Májusfa (6-8.)

A magyar nyelvterület nagy részén május 1-re virradó éjszaka állították a májusfát, melyet csak pünkösdkor bontanak le. A májusfa, zöld ág a természet megújulásának a szimbóluma, és legtöbb esetben az udvarlási szándék bizonyítéka, szerelmi ajándék is.

A májusfaállításnak két jellegzetes formája ismert: az egyik a lányos házakhoz vitt májusfa, a másik a középületek, kocsmák előtt felállított májusfa.

Beszerezésük mindkét esetben a mindenkori legények, legénybandák feladata. A májusfának alapvetően két változata van: kivágott, sudár, esetenként kérgétől megtisztított fa, melynek csak a tetején hagyták meg a lombját, vagy virágzó, zöldellő gallyak, ágak.

A májusfa legendája kevésbé ismert: „Szent Jakab és Szent Fülöp, midőn téríteni jártak, útítársuk lett egy Valburga nevű szűz hajadon; akit eme cselekedete miatt a pogányok tisztátalan személynek rágalmaztak. A leány ekkor elővette vándorbotját, letűzte a földre, előtte letérdepelt, imádkozott, s erre alig múlt el egy-két óra, midőn a pogányok szeme megláthatta, hogy a leszúrt bot kizöldült. Ez Szent Jakab apostol napjának (május 1.) virradójára történt. Nőtlen ifjak ez időtől, ez okon szoktak magas zöldfát a jó magaviseletű hajadonok ablaka előtt felállítani, még pedig ha lehet észrevétlenül”.

1) Milyen két dolgot jelképez a májusfa?

..... és

2) Milyen két formája ismert? és

3) Keresd a megadott mondatokban! Fogalmazd meg pontosan a válaszodat!!

(1. m.) Szerkezet szempontjából mi a különbség a **nyelvterület** és a **májusfát** szavak között?

.....

(5. m.) Mi a közös a mondat **kivágott, megtisztított, virágzó, zöldellő** szavaiban?

.....

(7. m.) Írd ki a mondat igéit!

.....

4) Milyen mássalhangzó törvény érvényesül a szöveg aláhúzott szavaiban? Írd ki a szót, jelöld meg a hangtörvény helyét és írd a vonalra a szokásos rövidítését!

..... = =

..... = =

..... = =

5) Add meg a szöveg következő szavainak jelentését egy szóval!

szimbólum: sudár:

rágalmazták: virradóra:

EKT Füzet 2./20. NÉPRAJZ

Szent Flórián és a tűzoltók (6-8.)

Szent Flórián a tűzoltók és tűzzel dolgozók védőszentje, május 4-e a napig is a tűzoltók napja. A legenda szerint a római katona, Flórianus keresztényként lett vértanú. Több embert mentett meg az, hogy a vízbe fojtak, megölt Szent Flóriánhoz imádkoztak. Neki tulajdonították, hogy sikeresen elűzte a házat vagy éppen a mesterembert veszélyeztető láng.

Szent Flóriánnal kapcsolatos néphagyomány szerint ezen a napon több helyen nem asszony, hanem férfi rak tüzet. Mielőtt tüzet gyújt, a kezét megmossa és szétpermetezi a vizet, hogy ne okozzon a tűz veszedelmet. Van, ahol ezen a napon egyáltalán nem raknak tüzet, volt ahol a kovácsok sem dolgoztak, és kenyeret sem sütöttek. Száz évvel ezelőtt néhol ősi módon gyújtottak tüzet ezen a napon: napfelkelte előtt egy élőfa vastagabb, száraz ágán át kötelet dobtak és addig húzogatták, míg lángot vetett. A falu ezután erről gyújtott tüzet.

Szegeden, ahol a sör tréfás neve flóriánvíz volt, Szent Flórián a sörfőzők, fazekasok, tűzoltók, kéményseprők patrónusa.

1) Írd le szótagolva, hogy Szegeden kiknek a patrónusa lett Szent Flórián!

.....

2) Határozd meg, hogy az 1. bekezdés aláhúzott szavaiban milyen mássalhangzótörvény érvényesül! Írd ki betűrendben az aláhúzott szavakat, majd írd melléjük a hangtörvény nevét (rövidítését)!

..... =

..... =

..... =

..... =

Válaszd ki a 2. bekezdés aláhúzott szavai közül azokat, amelyekre a következő szerkezeti képletek ráillenek!

szótó + képző:

szótó + jel:

szótó + rag:

szótó + jel + rag:

3) Milyen szófajúak következő szavak? A szöveg hányadik mondatában szerepelnek:

neki: tulajdonították:

hogy: sikeresen:

éppen: mesterembert:

veszélyeztető: láng:

4) Milyen helyesírási alapelv érvényesül a következő szavakban? Keresd meg ezeket a szövegben és írd melléjük, hogy a szövegben a bal és jobb oldali szomszédjuk milyen hangrendű!

asszony: + bal: jobb:

helyen: + bal: jobb:

gyújtottak: + bal: jobb:

EKT Füzet 2./21. NÉPRAJZ

Az ellentmondás: a fagyosszentek (6-8.)

Pongrác, Szervác és Bonifác (május 12-13-14.) a három keresztény vértanú, akik a 3-8. század között haltak meg a hitükért. A népi kultúrában fagyosszentekként maradtak meg: a földművesek félték őket, úgy tartották, hogy bosszúból fagyot hoznak a megharagszanak valamiért.

Őseink hite szerint a három fagyosszent nem véletlenül „bánik” ilyen komisz módon az emberekkel. Pongrác hiába vett jó meleg subát magára, mert a tűző napsütés dacára is megfagyott. Szerváccal a Tiszán való hajózása közben a szomjúság végzett. Bonifácot a szúnyogok halálra csipkedték. Valamilyen oknál fogva kínos és kellemetlen haláluk miatt az emberekre haragudtak meg. Azzal állnak bosszút rajtuk, hogy minden évben yisszatérve hideg idővel büntetik őket. A régi világban persze jogosan aggódtak a földművesek. Egy komoly fagy elpusztíthatta a termés nagy részét, és olyankor nélkülözés, éhség várt a lakosságra.

1) A néphit szerint miért „mérgesek” a fagyosszentek az emberekre?

.....

2) Határozd meg, hogy az 1. bekezdés aláhúzott szavaiban milyen hangtörvény érvényesül! Írd ki fordított betűrendben a szó aláhúzott szavakat, majd írd melléjük a hangtörvény nevét (rövidítését)!

..... =

..... =

..... =

..... =

Válaszd ki a 2. bekezdés aláhúzott szavai közül azokat, amelyekre a következő szerkezeti képletek ráillenek!

szótó + képző:

szótó + jel:

szótó + rag:

szótó + jel + rag:

3) Milyen szófajúk következő szavak? A szöveg hányadik mondatában szerepelnek:

hitükért: hoznak:

népi: bosszúból:

meg: Bonifác:

őket: hogy:

4) Írd le a szöveg 7. mondatát szótagolva!

.....

5) A három fagyosszent halálát egyenként elmondó mondatok közül írd le annak szavait betűrendbe állítva, amelyikben nincs egyetlen zöngés szó sem!

.....

ICOM International Council of Museums

EKT Füzet 2./22. KOMPLEX

A múzeumok világnapja: május 18. (FITT 6-8.)

24. Múzeumok
majálisa
2019. 05. 18-19.

Az 1996 óta évente, az ICOM Múzeumi Világnapján megrendezett, annak központi témájához kapcsolódó Múzeumok Majálisa a régvolt 19. századi majálisok szellemét, hangulatát idézi meg, elmerülve az elegancia, az illúziók és a jelmezbálok világában. Felnőtt és gyerekprogramok, előadások, koncertek, meglepetés produkciók színesítik a programkínálatot, szombaton itt osztják ki a múzeumi szakma legfőbb díjait.

mm | MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

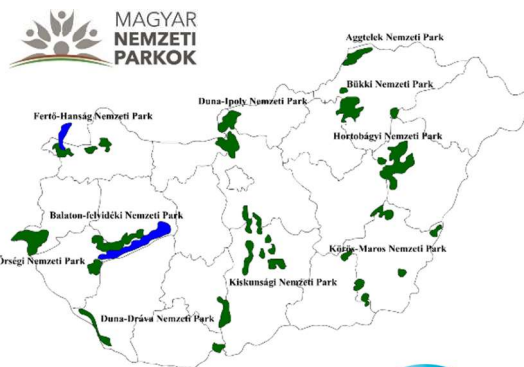
A Magyar Nemzeti Múzeum kertjében és épületében rendezik meg ezt az egyedülálló fesztivált, amelyhez hasonlókat sehol a világon nem tartanak,

és ami lehetőséget nyújt több mint 120 múzeum bemutatkozására, programkínálatuk ismertetésére, kreativitásuk bizonyítására és a múzeumok közti szakmai eszmecserére. A múzeumok egyszerre biztosítják a sokcsatornás és rendkívül sokrétű, igényes szórakozást és az értékes ismeretszerzést.

- 1) 2019-ben mely napokon volt a Múzeumok Majálisa?
- 2) Mi a nemzetközi múzeumi szervezet nevének rövidítése?
- 3) Melyik évben lesz a 30. Múzeumok Majálisa Magyarországon?
- 4) Mi köze van a Múzeumok Majálisának a Múzeumi Világnaphoz?
- 5) Keress az első bekezdésben
2 db zöngétlenedést:
összeolvadást: teljes hasonulást:
- 6) Keress a második bekezdésben
2 db összeolvadást:
2 db min. 3 szótagú zöngés szót:
- 7) Írd ki az aláhúzott szavakat és határozd meg a szófajukat!
..... =
..... =
..... =

EKT Füzet 2./23. A nemzeti parkok világnapja: május 24. (FITT 4-6.)

A nemzeti park a **Természetvédelmi Világszövetség** meghatározása szerint olyan terület, amelynek ökológiai (=élőlények és az őket körülvevő világ) egységessé megőrzendő a jelen és a jövő generációi számára; amely megvédendő mindenféle mezőgazdasági és ipari hasznosítástól; és amelyen lehetőség nyílik nemcsak tudomány hanem oktatási és szabadidős tevékenységek végzésére is.

1909. május 24-én alakultak meg az első európai nemzeti parkok, egyszerre kilen Svédországban. Az **EUROPARC Szövetség** kezdeményezésére 1999 óta ennek emléké minden év május 24-én ünneplik az európai nemzeti parkok napját. A nap alkalmából a nemzeti parkok különféle programokkal mutatják be tevékenységüket, védett értékeiket.

Magyarország legidősebb nemzeti parkja a **Hortobágyi Nemzeti Park** volt, amely 1973-ban jött létre, ezzel őrizve ökológiai értékeinket. A legfiatalabb a 2002-ben létrejött **Őrségi Nemzeti Park**.

1) IGAZ vagy HAMIS? Ha a HAMIS mellett döntesz, akkor húzd alá az állításban a valótlan részt!

a) az első nemzeti parkok Dániában jöttek létre	IGAZ - HAMIS
b) 64 év telt el a világ és hazánk első nemzeti parkjának létrejötte között	IGAZ - HAMIS
c) a nemzeti parkok napját az első 90.születésnapja óta ünnepeljük	IGAZ - HAMIS
d) hazánk legöregebb nemzeti parkja az Őrségi Nemzeti Park	IGAZ - HAMIS
e) a nemzeti parkok az élőlényeket és környezetüket védik és mutatják be	IGAZ - HAMIS

2) Karikázd be a fenti térképen a legöregebb nemzeti parkunkat kékkel, a legfiatalabbat pedig pirossal!

3) A 3. bekezdésből írd ki a mellékneveket!

4) A 2. bekezdésből írd ki az igéket!

5) Az 1. bekezdésben keresd meg a csak hosszú magánhangzókat tartalmazó szót!

6) A szöveg melyik szavaira gondoltam? A pontok magán- vagy mássalhangzókat jelölnek!

. k . l . g . . . * . . é . o . . . á . . a . . * . r t . k . n k . t
(első bekezdés) (második bekezdés) (harmadik bekezdés)

EKT Füzet 2./24. Ballagás (FITT 8.)

A ballagás kifejezés a latin eredetű valetans (búcsúzó) szóból származik, maga a szokás pedig eredetileg a felvidéki Selmecebányáról, ahol az 1870-es években az erdészeti és bányászati akadémia hagyományaként a hallgatók a *Ballag már a vén diák...* kezdetű dal éneklésével búcsúztak el iskolájuktól.

A ballagás napján az iskola zászlóját követve sétálnak végig az iskolai folyosókon a diákok, vállukra akasztva egy kis tarisznyát, amelybe az alsóbb osztályokba járó társaik pogácsát, földet, sót, aprópénzt és egy képet tettek az iskoláról. A *pogácsa* a mindennapi betevőt jelképezi, *földet* azért raknak bele, hogy bárhol gyökeret tudjatok eresztetni, *pénzermét* pedig azért, hogy soha ne kelljen szűkölködni. *Só* azért kerül a tarisznyába, hogy az életetek soha ne legyen szürke, ízetlen, *az iskola képe* pedig az alma materről (tápláló anya, egyetem, iskola) emlék.

1) Mennyi ideje létezik a ballagás, mint az iskolától búcsúzás ünnepélyes formája? Karikázd be!

kb. 50 éve kb. 100 éve kb. 150 éve kb. 200 éve

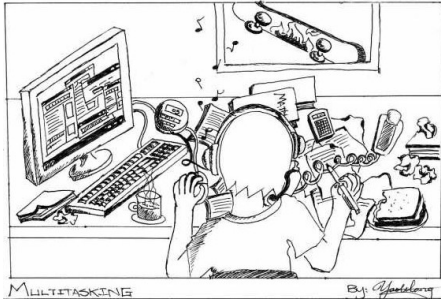
2) Mi jelképezi ezt az üzenetet a ballagó tarisznyában?

- a) Ne legyen unalmas az életetek!
- b) Mindig legyen mit ennetek!
- c) Legyen elegendő anyagi javatok!
- d) Emlékezzetek az alma materre!
- f) Bárhol meg tudjatok telepedni!

3) Elemezd a következő mondatot, készíts róla ágrajzot, majd válaszolj a kérdésekre!

A diákok életében jelentős állomás a ballagás.

- a) Milyen fajta az állítmány? az alany?
- b) Mennyi alárendelő szerkezet van a mondatban?
- c) Írj ki egy szószerkeztláncot!
- d) Milyen szófajúak a következő szavak?
állomás:
jelentős:
- e) Milyen szerkezeti egységekre bontható az *életében* szó?
életében
- f) Melyik nyelvből származik a diák szó? Karikázz! szláv - török - latin - német

EKT Füzet 2./25. KOMPLEX Multitasking (FITT 8.)

Agyunk különböző részeit különböző feladatok elvégzésére használjuk. Amikor agyunk egyik része egy konkrét feladatra összpontosít, a többi rész lényegében elnémul.

Amikor átváltunk a feladatok között, akkor arra kényszerítjük az agyunkat, hogy működésbe hozzon más agyterületeket is. Ez csökkenti a teljesítményt, és növeli a feladatok elvégzéséhez szükséges időt, mivel időbe telik az agyunknak, míg átvált egyik területről a másikra, és eléri a különböző területeken tárolt ismereteket.

Agyunk erejét arra sem használhatjuk, hogy egyidejűleg több különböző feladatra egyenlő mennyiségben összpontosítson. A több dologra történő összpontosítás csökkenti azon képességünket, hogy minden egyes meghatározott feladat érdekében hozzáférjünk a tárolt tudáshoz, ezáltal pedig csökken a teljesítményünk, ahogy az elvégzett feladat minősége is.

<http://hrpwr.hu/pszichologia/multitasking>

1) Mi történik, amikor átváltunk egyik feladatról a másikra? Egészítsd ki a mondatot!

..... a **teljesítmény** és az elvégzéshez szükséges **idő**

2) Mi történik, ha egyszerre több dolgot akarunk csinálni? Egészítsd ki a mondatot!

..... a hozzáférés, a teljesítmény,
..... a minőség

3) Az 1. bekezdésben keress

teljes hasonulást: részleges hasonulást (kh):

A 2. bekezdésben keress

részleges hasonulást (zt): összeolvadást:

A 3. bekezdésben keress

rövidülést: nyúlást:

4) Elemezd a mondatot, készíts róla ágrajzot, majd válaszold meg a kérdéseket!

A multitasking jelentősen megnöveli a munkavégzés idejét.

Milyen fajta a mondat

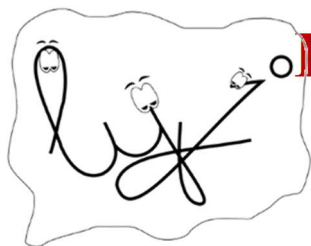
állítmánya alanya: tárgya :

Írj ki 2 viszonyozós szó szerkezetet!

Melyik 3 szó azonos szófajú?

5) Mit jelenet a multitasking? Húzd alá!

sokoldalúság - figyelemmegosztás - feladatmegosztás - figyelemtömörítés

EKT Füzet 2./26. KOMPLEX

ly, a lágy l (FITT 8.)

Az ly egy valamikori magyar hangnak felel meg, mely „lágyl”-nek hangzott, azaz körülbelül olyan viszonyban állt az [l]-lel, mint ma az [ny] az [n]-nel, a [ty] a [t]-vel (azaz kicsit hátrébb és nagyobb felületen ér a szájpadról, mint „kemény” párjuknál). Azonban a 16. század során ez a hang kezdett eltűnni: a nyelvterület nagy részén általában [j]-vé vált, a Nyugat-Dunántúlon [l]-lé, és a 19. század végére csak a nyelvterület két távoli részén maradt meg.

Mivel pedig az oktatás rengeteg időt és energiát fordít arra, hogy ezen alakokat megtanítsa, a magyarokban kialakul az az érzés, hogy az ly anyanyelvük fontos része. Pedig éppen ellenkezőleg: a ly-t éppen azért kell megtanulni, mert a magyar nyelvben (néhány nyelvjárástól eltekintve) ma nincs neki megfelelő hang, ezért hallás útján nem tudjuk megkülönböztetni.

<https://www.nyest.hu/hirek/az-ly-fogsagaban>

- 1) Milyen viszonyban volt régebben az „l” és az „ly” egymással?
- 2) Mennyi évszázad alatt tűnt el (vált teljesen nyelvjárási elemmé) az „ly” hang a magyar nyelvből? Írd le a kezdő és a végső századot is!
- 3) Miért kell megtanulni az „ly” hang írásban való jelölését? Karikázd be a választ!

fontos része az élő nyelvnek	nem halljuk, mert nincs hang megfelelője	szép hagyományt őrzünk vele
------------------------------	--	-----------------------------
- 4) Elemezd a következő mondatot, készítsd ágrajzot és válaszold meg a kérdéseket!

A 19. századra eltűnt a ly hang a nyelvükből.

- a) az állítmány fajtája: az alany fajtája:
 - b) Nevezd meg a mondat alárendelő szerkezeteinek fajtáját!
.....
.....
- 5) Keress példát a mondatokban a megadott mássalhangzó törvényekre!
 - a) (1. mondatban) rövidülés:
 - b) (2. mondatban) teljes hasonulás:
 - c) (3. mondatban) összeolvadás:
 - d) (4. mondatban) részleges hasonulás:

EKT Füzet 2./27. KOMPLEX

Fülig Jimmy (8.)

„Különös ismeretsége a szállásmesterrel úgy kezdődött, hogy Fülig Jimmy a port said-i Elintéző nevű vendéglőben a vacsoráját fogyasztotta, és egy kis füzetkét olvasott. Szokása szerint aránylag úri külsővel tette ezt, ami nem vonatkozik gombhíjas, sárga kabátjára, tépett gyapjúingére, valamint harisnyáira sem. Az utóbbiakra már csak azért sem vonatkozhat, mert az egyiket négy év előtt Brüsszelben hagyta. Azonban a felső zsebéből egy selyem zsebkendő csücske kandikált ki, és a nyakából egy kifogástalan, finom mívű kerékpár-áttételen nyeles pápaszem, úgynevezett „lorgnon” függött, amit csak igen előkelő és idős úrhölgyek viselnek. Egyik kezével evett, a másikkal a lorgnont tartotta, és a korszának támasztott könyvet olvasta, ami figyelemre méltó teljesítmény, ha tekintetbe vesszük, hogy Fülig Jimmynek kitűnő szeme volt, viszont a lorgnon üvege erősen nagyított. De az ember néha kénytelen kisebb-nagyobb áldozatot hozni az úri látszat kedvéért.,,

Rejtő Jenő: Pizkos Fred, a kapitány

1) Mit tudunk Fülig Jimmy ruházatának kellékeiről? Írd a ruhadarabok mellé!

kabát:
zsebkendő:
lorgnon:
ing:

1) Miért volt nehéz Jimmy számára az olvasás?

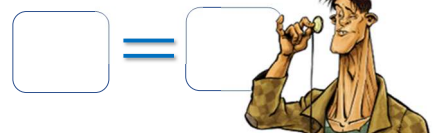
2) Elemezd a következő mondatokat, készíts rólunk (a négyzetekbe) ágrajzot, az alany és az állítmány fölé írd oda, hogy milyen fajta!

- a) Fülig Jimmy békésen olvasott az Elintézőben.
- b) A lorgnon torzította a betűket.
- c) Jimmy szeretett volna úri módon kinézni.
- d) A könyvet Rejtő Jenő írta.

a)	b)
c)	d)

Melyik két mondat szerkezete egyforma?
Írd ide a betűjelüket!

EKT Füzet 2./28. KOMPLEX

Orgona (6-8.)

Illatozó virág vagy sípok együttese. Évszázadokon átívelő nyelvi utazás után e jelentések mind az orgona szóalakban öltöttek testet. Vajon létezik-e rokonság közöttük, szándékos nyelvújítás vagy a véletlen formálta őket ilyen módon? Az „orgona” szó etimológiáját Dömötör Adrienne nyelvtörténész, nyelvemlékkutató segítségével vizsgáltuk meg.

A mai magyar nyelvben az orgona hangsor két szótári egységet takar, a hangszeret és a virágot jelöli. Elsőre talán nem könnyű meglátni az összefüggést e két, látszólag teljesen különböző értelem között, mégis, az etimológiai szakirodalom többféle összefüggést is számon tart közöttük. Az egyik, hogy az orgona növény vesszőjéből is lehetett sípot készíteni, ez adott alapot a névátvitelhez.

A nyelvemlékek, amelyek már a 15. század közepén tesznek említést az orgona hangszerről: az orgona szó a boldogság, az ünnep, a zene témaköréhez kapcsolódik.

A virágnév sokkal később, a 18. század vége felé alakult ki. A szó magyar fejlemény, de a népi nyelvhasználatban élt egy szláv eredetű szó, a szintén orgona jelentésű orgovány. Minden bizonnyal ennek is szerepe lehetett azután a ma is ismert szóalak elterjedésében.

(Részlet: <https://zeneakademia.hu/hirek/orgona-de-melyik-118125>)

1) A cikk alapján mivel foglalkozik az etimológia tudománya? Húzd alá!

a hangszerek kutatásával a növények származásával a szavak eredetével

2) Mi volt előbb? Karikázd be! *a hangszer neve a virág neve*

3) Keresd meg és írd ki a megadott mondatokból

(2. m.) 2 db részleges hasonulást:

(4. m.) olyan szót, amiben hiátus törvény érvényesül:

(6. m.) összeolvadást: és rövidülést:

(8-9. m.) teljes hasonulást:

(11. m.) 2 db teljes hasonulást:

----- Csak nyolcadikosoknak! -----

1) Az 1. mondat melyik szavának a szerkezete ez? 1 + 2 + 2

2) Melyek a 3. mondat névmásai?

3) Elemezd a következő mondatot, készíts róla ágrajzot és válaszold meg a kérdéseket!

Az orgona szó egyszerre jelenti a hangszeret és a virágot.

Az állítmány fajtája:

Az alany fajtája:

A tárgy fajtája:

EKT Füzet 2./29. HELYESÍRÁS

A -val, -vel kapcsolódása a névszókhoz (FITT 4-6-8.)

A **-val, -vel** és a **-vá, -vé** határozórag v-je a mássalhangzóra végződő szavakhoz a tő végső mássalhangzójával azonos formában társul.

- egy rövid msh-ra végződő szóhoz: *bottal, cukorral, arannyal, négygel, tudóssá, királlyá*
- egy hosszú msh-ra végződő szóhoz (egyszerűsítéssel): *jobbal, tollal, gallyal, meggyel*
- két msh-ra végződő szóhoz: *hanggal, komppal, gyönggyel, kulccsal*
- ha a -val, -vel, -vá, -vé rag v szóvégződéssel találkozunk, mindig jelöljük: *kedvvel, szívvel, névvé*
(a betűkettőzés elmulasztása megváltoztathatja a szó jelentését: pl. szívvel - szível, bölccsé - bölcsé)
- azoknak a főneveknek, amelyeknek a végén h szerepel, ezért a kiejtésük ingadozik, kétféleképpen kapcsoljuk a -val,- vel, vá, -vé toldalékot: *dühvel, dühhel, méhvé, méhvé*
- számokhoz, betűszókhoz, írásjelekhez és rövidítésekhez kötőjellel kapcsoljuk: *4-gyel, 15%-kal, Bp.-tel, DNS-sel*

-val, -vel

Illeszd a -val, -vel, ragot a következő köznevekhez! Írd le a teljes szóalakot!

cm: nyolc: MÁV:
kilenc: sah: Ft:
dísz: kéz: &:
orr: könyv: dísz:

-vá, -vé

Illeszd a -vá, -vé, ragot a következő köznevekhez! Írd le a teljes szóalakot!

vér: mély: toll:
füst: arany: könny:
km: %: BKK:
víz: kő: dal:

-val, -vel

Illeszd a -val, -vel, ragot a következő köznevekhez! Írd le a teljes szóalakot!

rozs: Mo.: rossz:
ujj: új: éj:
meggy: bocs: áll:
7: fűj: #:

EKT Füzet 2./30. KOMPLEX Hoverboard (FITT 6-8.)

A hoverboard vitathatatlanul napjaink egyik érdekes közlekedési eszköze. Hogy pontosan mi is ez? Egy önegyensúlyozó eszköz, melyet elektromos motor tart függőleges pozícióban, és a környezeti változásokra reagálva a motort vezérlő mikroszámítógép másodpercenként több százszor korrigálja a pozícióját az egyensúly megőrzéséhez.

A hoverboarddal közlekedni látszólag egyszerű: áthelyezzük súlypontunkat az iránynak megfelelően, a motor elkezd dolgozni, és már neki is lódultunk. A tervezők számára a műszaki kihívást az jelentette, hogy olyan szabályozást hozzanak létre, ami az inga nyugalmi állapotából történő elmozdulása esetén (ha dőlünk valamelyik irányba) a változást érzékelve a hoverboard képes legyen a motor segítségével kompenzálni, és egyensúlyi állapotban tartani magát és utasát.

- 1) IGAZ vagy HAMIS? Húzd alá a választ! Ha a HAMIS mellett döntesz, az állításban is húzd alá a valótlan elemet!
a) a hoverboard önegyensúlyozó eszköz	IGAZ - HAMIS
b) a tervezőknek a kihívást a fékrendszer létrehozása jelentette	IGAZ - HAMIS
c) a hoverboard a súlypontunk segítségével kompenzál	IGAZ - HAMIS
d) percenként több százszor korrigálja a pozícióját	IGAZ - HAMIS

- 2) Keress a 3. mondatban

zöngétlenedést: teljes hasonulást:

rövidülést (a szavak között):

Keress a 4. mondatban

összeolvadást: teljes hasonulást:

Keress az 5. mondatban

min. 3 szótagú zöngés szót: igenevet:

névmást: csak ztlen msh-s szót:

----- Csak nyolcadikosoknak! -----

Elemezd a mondatot és készíts róla ágrajzot!

A hoverboard használatát sokat kell gyakorolni.

Milyen fajta az állítmány: az alany:

a tárgy:?

Írj ki egy szószerkezetláncot!

Milyen alárendelések vannak a mondatban? Nevezd meg!

.....

EKT Füzet 2./31. NÉPRAJZ

A pünkösdi királyság (6-8.)

A pünkösdi királyválasztásról a középkor óta vannak adataink. A 17. század végén és a 18. század elején még a huszárezredekben is „májuskirályt” választottak. A közmondás is ismert: „Rövid, mint a pünkösdi királyság.” Még a 19. században is élt a szokás, hogy a falusi legények közül többször lóversennyel és más ügyességi próbákkal választottak pünkösdi királyt, a győztes hatalma egy évig tartott.

Egy múlt századi gyűjtemény részletesen közöl egy lovasversennyel történő pünkösdi királyválasztást a Dunántúlról. A győztest és lovát virágokkal és szomorúfüzágakkal borították be. „Egy évig azután őt nevezik pünkösdi királynak. Nem kell pedig hinni, hogy ez csak valami üres cím. Járnak emellé hatalmas kiváltságok. A pünkösdi király egy évig minden lakodalomba, ünnepélyre, mulatságra hivatalos, minden kocsmában ingyen rovása van, vagyis amit elfogyaszt, fizeti a falu; lovát, marháját tartoznak a társai őrizni; s ha netán valami apró vétséget követne el, azért testi büntetéssel nem illetik. Ilyen nagy úr a pünkösdi király egy álló évig.” (Rész 1867: 217)

- 1) IGAZAK vagy HAMISAK a pünkösdi királyra vonatkozó állítások? Ha a HAMIS mellett döntesz, húz alá az állításban a valótlan elemet!
a) vétség esetén a falu fizeti a büntetését	IGAZ - HAMIS
b) Minden mulatságba hivatalos fél éven keresztül	IGAZ - HAMIS
c) minden kocsmában ingyen ihat a falu számlájára	IGAZ - HAMIS
d) őt és lovát virágokkal és szomorúfüz ágakkal borítják	IGAZ - HAMIS

- 2) Határozd meg, hogy az 1. bekezdés aláhúzott szavaiban milyen hangtörvény érvényesül! Írd ki az aláhúzott szavakat majd írd melléjük a mássalhangzó hangtörvény rövidítését és a szó hangrendjét!
- Válaszd ki a 2. bekezdés aláhúzott szavai közül azokat, amelyekre a következő szerkezeti képletek ráillenek!

..... =

..... =

..... =

..... =

tőszó:

szótő + k + k + rag:

szótő + képző:

szótő + jel + rag:

- 3) Milyen szófajúk következő szavak?

vannak :	ismert:
rövid:	legények:
őt:	részletesen:
társai:	azért:

EKT Füzet 2./32. KÖLTŐI ESZKÖZÖK

Faludy György: Tanulság (FITT 8.)

Lehetetlen, hogy mérgemet lenyeljem,
mert bánt, ha abból, kiből ennyi szellem
fészkel, teljesen hiányzik a jellem.

Kerüld tehát a magasztos elméket,
kik az emberiségért lázban égnek,
s ha barátjuk bajba jut, félrenéznek.

- 1) Keresd a vers aláhúzott szavaira rokon értelmű szót! Írd ki a szót és írd mellé szinonimát!

..... = =

..... = =

- 2) Miért háborog a költő? Fogalmazd meg tömören!

.....

.....

- 3) Melyik szó illik a vers 2. versszakában leírt **viselkedésre**? Húzd alá a szerinted megfelelőt!

megbotránkozott álszent dühös alávaló erkölcsös

- 4) Milyen rímelésű a vers? Írd fel a teljes vers rímképletét, majd nevezd meg a rímfajta!

..... =

- 5) Írd ki a versből alliterációt (betűrímet)!

- 6) Dönts aláhúzással! a vers időmértékes verselésű - ütemhangsúlyos (magyaros) verselésű

- 7) Milyen alakzatok (figurák)?

- „ennyi szellem” – „hiányzik a jellem”
- „kerüld hát”
- „lázban égnek” – „félrenéznek”

- 8) Írd ki a vers igéi!

Mit fejeznek ki?

EKT Füzet 2./33. KOMPLEX

Farkasok és kutyák (FITT 8.)

A szöveg forrása: <https://zoobudapest.com/oktatas/kiadvanyok>

„A farkasnál kevés megosztóbb állatfaj él a Földön. A világ számos pontján szentként tisztelték, másutt pedig maga volt az ördög, vagy legalábbis annak cimborája.

A vadászok, vadgazdák jelentős része még ma is kígyót-békát kiált rá, holott gyakran esik szó arról, hogy drasztikusan csökkenteni kell a túlszaporodott vaddisznók és szarvasok számát. Ám ha a farkas ebbe egy kicsit besegít, az már „nagy baj”. Pedig a farkasnak ma is van helye a hazai vadvilágban, hiszen segít a kevésbé életrevaló egyedeket kiválogatni, a vadállomány minőségét javítani.

Nálunk a farkas fokozottan védett, és bár még ez sem jelent számára életbiztosítást, reménykeltő, hogy az utóbbi években gyarapodott az egyedszámuk.

Könyvünk célja, hogy objektíven mutassa be erdeink régi-új ragadozóját; ... szó esik még a farkasnak az emberiség történelmében játszott szerepéről, a vadon élő farkasszerű kutyafélékről és ordasunk azon leszármazottairól, amelyek később ősük ellenségévé váltak: a pásztorkutyákról és agarokról.”

Kovács Zsolt:
Farkasok és kutyák
Állatkerti Kötetek a
Természetért, 2017

1) Elemezd aláhúzással a következő mondatokat, készíts róluk ágrajzot és dönts el, hogy vannak-e közöttük egyforma szerkezetűek!

- a) A farkasokat mindenhol félni illik.
- b) Az ördög cimborájának is tartották.
- c) A farkas fokozottan védett állat.
- d) Kovács Zsolt könyve objektíven mutatja be a farkast.

a)

b)

c)

d)

2) Milyen szófajúak a szöveg megjelölt szavai? Írd ki és határozd meg pontosan!

..... =
..... =
..... =
..... =

3) Milyen szerkezetűek a szöveg megjelölt szavai? Írd ki és határozd meg pontosan!

..... =
..... =

4) Helyettesítsd a szöveg megjelölt szavait illeszkedő szinonimákkal!

..... =
..... =

EKT Füzet 2./34. KOMPLEX

Igaz vagy hamis? Grammatika /3. (8.)

Döntsd el a következő állításokról: IGAZ vagy HAMIS? Ha a hamis mellett döntesz, akkor húzd alá az állítás valótlan elemét, majd alakítsd az állítást igazzá!

Figyelj a megfogalmazásra, minden apróság számít! Mindenhol hagyunk helyet a javításra, de nem mindenhol szükséges.

1) a szóban lévő jelek mindig megelőzik a szón lévő ragokat IGAZ - HAMIS

javítva:

2) a főnévi igenév Á, A, T, H lehet a mondatban IGAZ - HAMIS

javítva:

3) a RH-nál az első vagy második hang változik meg IGAZ - HAMIS

javítva:

4) a „kevés”, a „kis patak” és a „szükséges” szinonimáját „ly”-nal írjuk IGAZ - HAMIS

javítva:

5) a valakiről elnevezett hidaknál a névhez kötőjellel kapcsoljuk a híd szót IGAZ - HAMIS

javítva:

6) a „Nem kell leírni.” mondat önmagában egy állítmány IGAZ - HAMIS

javítva:

7) a „de”, „előtt”, „egyedül” és „nem” mind viszonyzó IGAZ - HAMIS

javítva:

8) az „alma”, az „állat” és az „álmos” szavak így vannak betűrendben IGAZ - HAMIS

javítva:

9) a „dió”, „miatt”, „híján” és a „autói” szavakban hiátustörvény érvényesül IGAZ - HAMIS

javítva:

10) a „láthatatlanság” szón három képző található IGAZ - HAMIS

javítva:

EKT Füzet 2./35. KOMPLEX

Stonehenge magánkézben (FITT 6-8.)

(forrás: Múlt-kor történelmi magazin, 2021. szeptember 21.)

múlt-kor
TÖRTÉNELMI MAGAZIN

1915. szeptember 21-én Salisbury egyik árverési termében Cecil Chubb egy jó üzletre várt. A legenda szerint a 39 éves, igen tehetős ügyvéd néhány régi stílusú széket akart venni a családi ebédlőbe. Ám minden megváltozott, amikor Howard Frank kikiáltó bejelentette a 15-ös számú tételt, amely a következő megnevezésen futott: „30 hektáros terület a Stonehenge-dzsel”. Az 5 000 fontról induló licit ár nem tartalmazott külön értéket a Stonehenge-re vonatkozóan. Végül 6 600 fontot (ma kb. 275 millió Ft) letéve az asztalra Chubb a Stonehenge boldog tulajdonosa lett.

Ma már igencsak nehéz lenne elképzelni, hogy a világ egyik legismertebb ókori emléke, amely 1986 óta az UNESCO Világörökség része is egyben, egy aukción tűnjön fel, ám száz éve még más idők jártak. Az előző tulajdonos halála után a birtokai kalapács (árverés) alá kerültek, így az a földterület is, amelyen maga a Stonehenge állt.

A kutatók az 1910-es években egyre többet hangoztatták, hogy a Stonehenge-nek állami kézben volna a helye és fel kellene újítani. A szóbeszéd szerint az ügyvéd felesége nem volt elragadtatva férje új szerzeményétől, így mindennek köszönhetően 1918 októberében Chubb végül arra a döntésre jutott, hogy Nagy-Britannia egyik legfontosabb jelképét a brit népnek ajándékozza.

Chubb a nagylelkű ajándékért cserébe megkapta a „Stonehenge első bárója” címet. Amikor 1934-ben, 58 éves korában elhunyt, az adományozó levelében kikötötte, hogy azok, akik a Stonehenge közelében élnek, mindenkoron ingyenesen tekinthessék meg az ősi emléket.

- 1) Add össze a kért (Stonehenge-re vonatkozó) számokat! Mi az eredmény?

a fontban számolt vételár számjegyeinek összege + ennyi hektáros területet vett Chubb + az ajándékozás évének számjegyei összeadva + ez volt az árverési tétel száma + a világörökségbe kerülés évének számjegyei összeadva =

- 2) Add meg az aláhúzott szavak szófaját, szerkezetét és a mássalhangzó hangtörvényt!

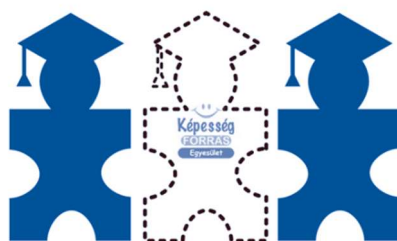
..... :
..... :
..... :
..... :
..... :

- 3) Hogyan kapcsolódik a fenti történethez? A szövegben húzd alá zölddel és írd le tömören!

Howard Frank:

Cecil Chubb:

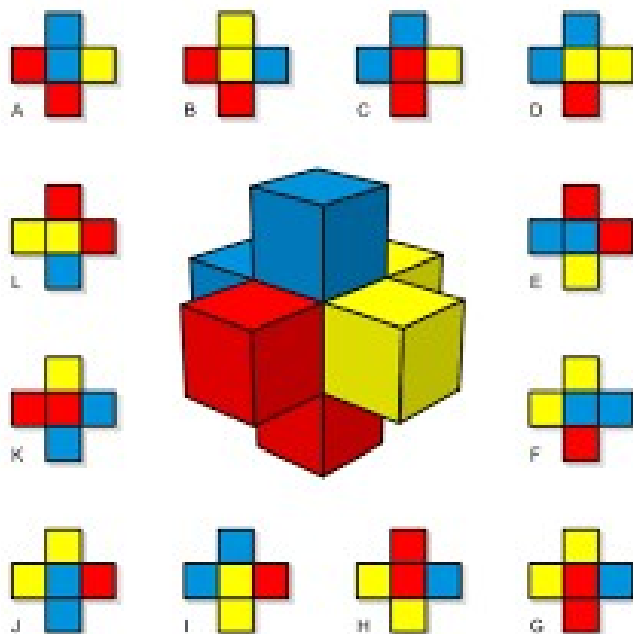
UNESCO:

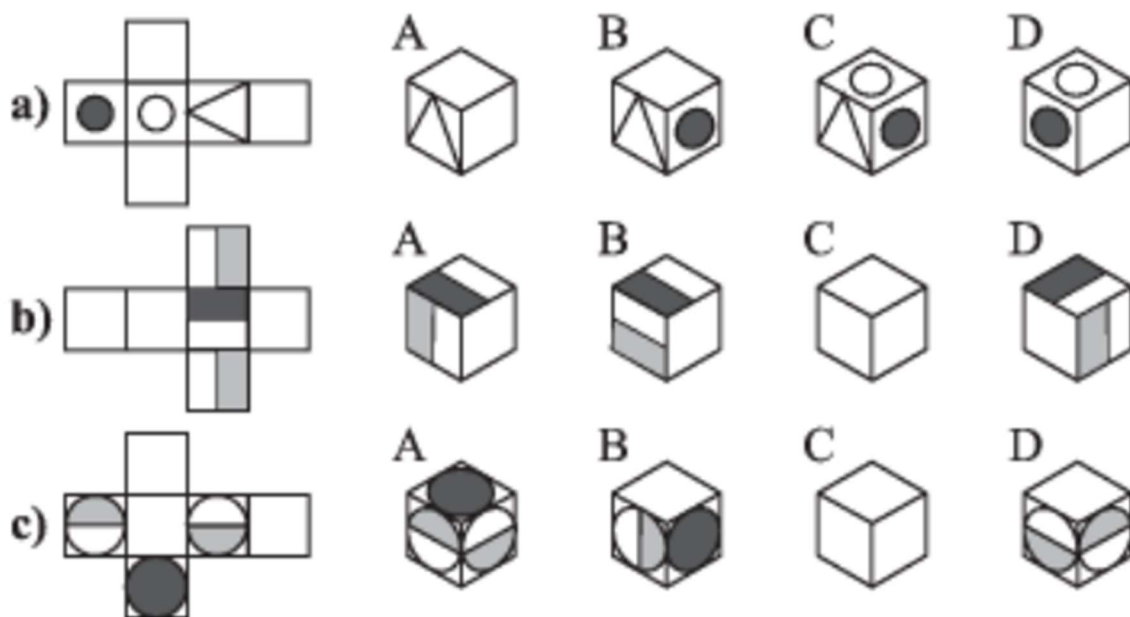
MATEMATIKA FELADATLAPOK

EKT Füzet 2./1. Mi lesz belőle? Miből lesz?/1. (6-8.)

Melyik betűjelű ábra mutatja a középső alakzat felülnézetét? Karikázd be!

A sor melyik tagját lehet összehajtogatni a bal oldali palástból? Karikázd be!

EKT Füzet 2./2.

Gombóc Artúr gondolkodik/1. (6-8.)

- 1) Gombóc Artúr télire 100 csokoládéból álló készletet halmozott fel. A készlet mindegyik darabja tej- vagy étcsokoládé, illetve szögletes vagy kerek. A kerek csokoládék $\frac{1}{5}$ -e étcsokoládé, míg a szögletes csokoládék $\frac{1}{4}$ -e tejsokoládé. A szögletes étcsokoládék száma 30. Hány kerek tejsokoládéja van Gombóc Artúrnek?

- 2) Gombóc Artúr születésnapja alkalmából Föld körüli útra fizették be a barátai, és az útra ellátták 15 láda csokoládéval. Minden ládában pont annyi csoki volt, ahány éves Gombóc Artúr. Naponta 54 csokoládét evett meg, így még egy hétig sem tartott ki az ellátmány, és az utolsó napra már csak 39 csoki maradt (mármint az utolsó olyan napra, amelyikre még jutott egyáltalán csoki). Hány éves Gombóc Artúr?

EKT Füzet 2./3. Gombóc Artúr gondolkodik/2. (6-8.)

- 3) Gombóc Artúr titkos fiókjában egy dobozban négyféle csoki van: lyukas, kerek, tömör és lapos. Ez utóbbi fajtát tegnap tette bele, pontosan 6 db-ot. Picur és Pom Pom kiszámolták Artúrnak, hogy ha véletlenszerűen választ ki egy csokit a fiókból akkor egyharmad valószínűséggel lesz lyukas csoki, egyötöd valószínűséggel lesz kerek csoki és egy tizenötöd valószínűséggel lesz tömör csoki. Mekkora valószínűséggel lesz lapos a kiválasztott csoki?
Mennyi csokoládé van összesen a fiókban?

- 4) Gombóc Artúr készített a születésnap vendégséghez 2 diós, 3 barackos, 4 banános és 5 karamellás muffint, amelyekből a vendégek 12 db-ot ettek meg. Melyik állítás hamis a megmaradt muffinokra? Húzd alá!

- (A) Egyik sem banános muffin
- (B) Van közöttük karamellás muffin
- (C) Legalább három fajta muffin maradt
- (D) Van közöttük karamellás muffin
- (E) Mind a négyfajta muffinból maradt
- (F) A diós muffinból biztosan nem maradt

EKT Füzet 2./4. Gombóc Artúr gondolkodik/3. (6-8.)

- 5) Gombóc Artúr 2020. december 31-én újévi fogadalmat tett. 2021. január elsejétől kezdve egy speciális 100 napos fogyókúrába kezd, amelyben minden nap csokievés előtt először ki kell számolnia, hány tábla csokit ehet meg azon a napon (a kiszámított mennyiséget meg is eszi). Egy 2020-as nap sorszáma azt jelenti, hogy az a nap hányadik nap az évben. Ha a nap sorszáma páros, akkor Artúr éppen annyi csokit ehet meg, mint a feleakkora sorszámú napon. (Például a 26. napon ugyanannyi csokit ehet meg, mint a 13. napon.) Ha a nap sorszáma 1-nél nagyobb páratlan szám, akkor pedig 1-gyel kevesebb csokit ehet meg, mint majd a következő napon. Artúr úgy kezdi január 1-jén a csokievést, hogy január 9-én pontosan 3 tábla csokit ehessen meg. Hány tábla csokit eszik Gombóc Artúr 2021. március 5-én?

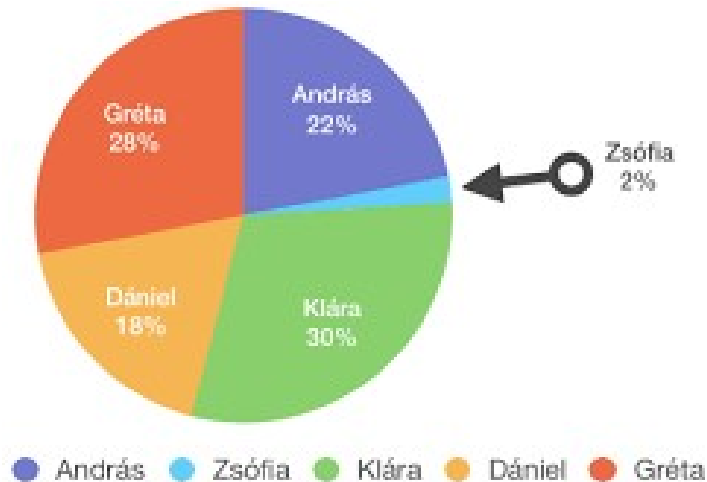

- 6) Gombóc Artúr vásárolt egy tábla csokit. Ha négy ugyanilyen tábla csokit vett volna az 120 fabatkával került volna többbe mint ha hármat vett volna. Hány fabatka 1 tábla csokoládé?

EKT Füzet 2./5. Grafikonok, táblázatok (6-8.)

Gréta, Zsófia, Klára, András és Dániel közgazdasági középiskolába járnak. Egy gyakorlat keretében saját diákvállalkozást kellett létrehozniuk. Úgy egyeztek meg, hogy a kezdőtőkét, ami összesen 25 000 Ft volt, a kördiagramon látható arányban adják össze.

a) Mennyi forintot adtak a kezdőtőkéhez egyenként?

Gréta: _____ Ft, Zsófia: _____ Ft, Klára: _____ Ft

András: _____ Ft, Dániel: _____ Ft

b) A kezdéskor mindannyian részt vettek a munkában, de váratlanul úgy alakult, hogy Klára a szüleivel 3 hónapra külföldre utazott, ezért úgy döntöttek, hogy ő kiszáll a vállalkozásból, kiveszi a befektetett pénzt, a többiek pedig vállalták, hogy egyenlő összegben pótolják az általa kivett tőkét.

Mekkora összeget kellett vállalniuk fejenként? _____ Ft

c) A közös munka során megtizenötszörözték az alaptőkét, és mivel mindannyian ugyanannyi munkát fektettek be, ezért úgy gondolták, hogy egyenlően osztják el a pénzt, de az alaptőkét a haszonból megduplázzák (arányoktól függetlenül) és folytatják tovább a vállalkozást. Mennyi pénzt kaptak így fejenként? _____ Ft

d) A vállalkozás következő évében kiegyenlítették az alaptőkét úgy, hogy pontosan egyenlő arányban legyen a befizetett alaptőkéjük. Kinek mennyit kellett befizetnie ill. mennyit kapott vissza?

Gréta: _____ Ft, Zsófia: _____ Ft,

András: _____ Ft, Dániel: _____ Ft

EKT Füzet 2./6. Március 15. és a matematika/1.

1) Négy darab számkártyánk van:

1 8 4 8

- A számkártyákból hány db szám képezhető?
- A négyjegyű számok közül hány db páros?
- A négyjegyű számok közül hány db osztható négygyel?
- A négyjegyű számok közül hány darab prímszám? (Indoklással!)

2) Piros, fehér és zöld színekkel háromsávós zászlókat színezzünk az alábbiak figyelembevételével:

A színezéshez legalább két színt használunk,
Ne legyen két egyforma szín egymás mellett!
Rajzold le és színezd ki a lehetséges megoldásokat!

EKT Füzet 2./7. Március 15. és a matematika/3.

18480315

Helyiértékekre bontott alakja:

Számjegyek összege:

Számjegyek szorzata:

Ötödrésze:

Kerekítsd tízesre, százásra, ezresre:

Mivel osztható?

Ellentettje:

60 %-a:

20-szorosa:

Legnagyobb alaki értékű számjegyének valódi értéke:

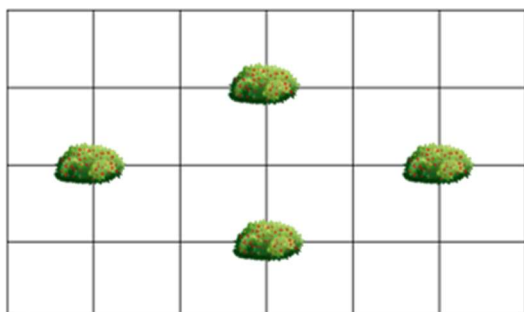
EKT Füzet 2./8. Húsvéti nyúl matek/1.

1. Két falu épült egymás mellé: Káposztafalva és Répafalva. Mindegyikben nyulak laknak, akik gyakran a másik faluból választanak maguknak házastársat. Viszont az a furcsa tulajdonságuk van, hogy csak a szülőfalujukban érzik jól magukat, ha a másik faluban vannak, akkor teljesen összezavarodnak, és mindenről az ellenkezőjét gondolják. Találkoztunk az utcán Nyuszi Pistával és megkérdeztük tőle, hogy melyik faluban született. Ő azt válaszolta, hogy Káposztafalván született. Ezután a feleségéről, Nyuszi Rékáról kérdeztük, hogy ő vajon hol született. Erre meg ezt felelte: "A feleségem és én is Répafalván születünk."

Hol született Nyuszi Pista, és hol született a felesége?

2. Nyuszi Pistáéknak van 4 gyermekük. Négy nyúltestvérnek van egy téglalap alakú kertje, melybe négy bokrot ültettek el, hogy legyen hová rejteni a húsvéti tojásokat. Szeretnék a kertet úgy elosztani, hogy mindegyikük részén legyen bokor, ugyanolyan alakúak és ugyanakkorák legyenek!
Hogyan lehet ez? Rajzold le!
Mekkora szegélykerítés kell, hogy a saját kertrészüket be tudják keríteni?
Számold ki a gyerekek kertjének területét, ha a rajzon 1 egység a valóságban 1 m!

EKT Füzet 2./9. Húsvéti nyúl matek/3.

3. Nyuszi Pista és Nyuszi Réka szépen kifestett tojásokat készítettek az alábbi sorrendben:

- Hány tojást festettek ki az alábbi mintákból külön-külön?
- Milyen mintázata van a 25. tojásnak?

4. Nyuszi Pista és Nyuszi Réka tréfás feladványt küldtek egy távoli rokonuknak, aki azt kérdezte tőlük, hogy hány évesek most a gyerekeik. Így hangzott a válaszuk:

A legkisebb, Nyuszi Timi éppen 10 évvel fiatalabb, mint legnagyobb nővére, Nyuszi Tina. Köztük vannak az ikrek, akik fele annyi idős, mint Nyuszi Timi és Nyuszi Tina életkorának különbsége. A négy gyerek életkorát összeadva pont 10 évvel fiatalabbak Nyuszi Pistánál, aki most ünnepelte a 38. születésnapját. Nyuszi Réka 20 éves volt, amikor Nyuszi Tina született.

Hány évesek a Nyuszi Pista családjának tagjai külön-külön?

EKT Füzet 2./10. Tavaszi Mezőfalván/1.

1. Gida Gabi rendet rak a szobájában. A könyvespolcának négy polcán pakolgatja éppen a könyveit. Az első polcra rakta könyvei $\frac{11}{24}$ részét, a másodikra az $\frac{1}{4}$ részét. negyedikre a könyveinek $\frac{5}{24}$ része került. Így a negyedik polcán 12-vel több könyv volt, mint a harmadikon. Hány könyvet rakott Gabi a könyvespolcának négy polcára összesen?

2. Kecské Karcsi szorgalmi matematika házi feladatában meg kellett határoznia annak a törtnek a nevezőjét, melynek értéke $\frac{5}{6}$, a nevező háromjegyű szám, a számláló és a nevező összege is háromjegyű szám és ez a háromjegyű szám egy természetes szám négyzete. Melyik szám volt Karcsi szerint ennek a törtnek a nevezője, ha válasza helyes volt?
3. Kecské Kelemen gazdának megrongálódott a locsolócsöve. Le kellett vágnia a cső negyed részénél 4 méterrel rövidebb darabot. Így a $\frac{2}{3}$ részénél 7 méterrel hosszabb darab maradt meg a csőből. Hány méter hosszú lett a levágás után Kelemen gazda locsolócsöve?

EKT Füzet 2./11. Tavaszi Mezőfalván /2.

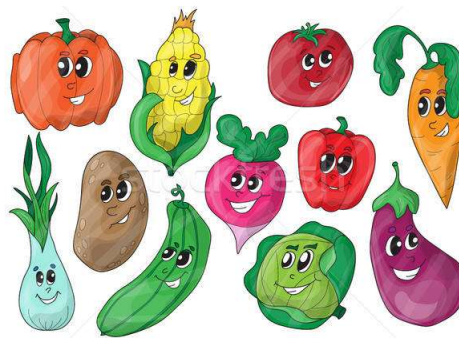
1. Gida Misának nagyon tetszik Cincin Cininek, a tücsöknek a hegedülése, ezért elhatározta, hogy vásárol egy tücsökhegedűt. A tücsökhegedű tokkal együtt 77 tallérba, a tücsökhegedű vonóval együtt 81 tallérba kerül. A tok és vonó együttes ára 22 tallér.

Hány kecsketallérba kerül a tücsökhegedű tokkal, vonóval együtt?

2. Bárány Béla hűtőszekrényében zöldségeket tárol, egy karalábét, egy sárgarépat, egy káposztát és egy kelkáposztát. A kelkáposzta tömegének kétszereséhez hozzáadva a sárgarépa tömegét a káposzta tömegét kapjuk. A kelkáposzta tömege 5 dkg-mal kevesebb, mint a karalábé tömegének ötszöröse. A karalábé tömege 5 dkg-mal több, mint a sárgarépa tömegének kétszerese. A karalábé 25 dkg-os.

Hány dekagramm Bárány Béla káposztája?

EKT Füzet 2./12. Tavaszi Mezőfalván /3.

1. Mezőfalva rétjén szombaton jótékonyági vásárt rendeztek. Kecskés Kata az alkalomra 3 féle muffint süített, azokat árulta a vásáron. Szombat délelőtt eladta az összes muffinja felét és még 3 darabot, délután pedig a maradék harmadát és még 2 darabot. Többet nem is adott el, mert azt vette észre, hogy így pont annyi muffinja maradt, hogy minden osztálytársának jutott egy-egy finom muffin. Katának 11 lány osztálytársa van, a fiúk száma az osztálylétszám $\frac{3}{7}$ - ed része. Hány muffint süített Kecskés Kata?

1. Négy kecske - Kecskés Kázmér, Kecskés Kelemen, Kecskés Gáspár és Kecskés Gábor – meg a társaik 10 000 méteres tájékozódási futóversenyt rendez. Kázmér minden 500 méter megtétele után pihent 2 percet, Kelemen minden 800 méter megtétele után 3 percet, Gáspár minden 1200 méter megtétele után 5 percet, míg Gábor minden 1500 méter megtétele után 7 percet. A többi kecske jóval mögöttük ügetett.
Hány perccel ért be hamarabb az első helyezett, mint a negyedik, ha a pihenők között mind a négyen ugyanolyan sebességgel haladtak?

2. Bárány Ubul két kosárban tartja 155 almáját. Mindkét kosárból elvett ugyanannyi almát, az egyikből az ott lévők felét, a másikkól az ott lévők harmadát.
Mennyivel több alma volt eredetileg az egyik kosárban, mint a másikban?

EKT Füzet 2./13. Furmányos nyuszik/1.

1. Nyúl Gedeon és szülei életkorának összege 86 év. Hat év múlva Gedeon apjának, anyjának és Gedeon életkorának aránya $6 : 5 : 2$ lesz.
Hány éves most Gedeon?
2. Nyúl Elek és Nyúl Ernő együtt 67 éves, Nyúl Elek és Nyúl Ervin együtt 70 éves, Nyúl Ernő és Nyúl Ervin együtt 75 éves.
Hány éves Nyúl Ervin?
3. Nyúl Katinka és szülei életkorának összege 72 év. Nyolc év múlva Katinka apjának, anyjának és Katinka életkorának aránya $7 : 5 : 4$ lesz.
Hány év most Katinka szülei életkorának összege?
4. Nyúl Nagypapa és unokája, Frici együtt 100 évesek. 10 évvel ezelőtt nagypapa háromszor annyi éves volt, mint Frici. Hány évesek most?

EKT Füzet 2./14. Furmányos nyuszik/5.

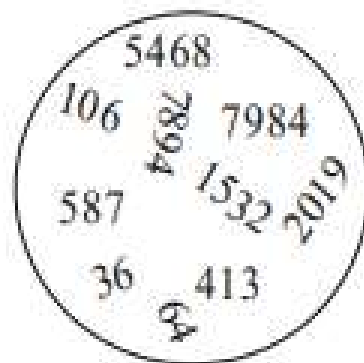
1. Zita 54 db nyuszt látott az Állatkerti nyuszióvodában. A fehérből kétszer annyit, mint a feketéből. Annyi szürke nyuszt, mint a fehérek és a feketék száma összesen.

Melyik nyuszból hányat látott?

2. Nyúl Benedek három kisnyula a számok összeadását gyakorolja. Az első osztályos Nyúl Bence összevissza írt 10 számot egy papírlapra (lásd ábra). Nyúl Csenge, a harmadik osztályos testvére ezeket a számokat összeadta. Nyúl Emese, a második osztályos kistestvérük a Csenge által kapott összeg számjegyeinek összegét határozta meg.

Melyik számot kapta eredményül Nyúl Emese?

EKT Füzet 2./15. Furmányos nyuszik/6.

1. Nyúl Karola kiszámolta a $4 \times 35 \times 50 \times 125 \times 2 \times 3 \times 8 \times 25$ szorzás eredményét. Az óvodás kishúgának nagyon tetszik a 0 számjegy, ezért összeszámolta, hogy a szorzás eredményében hány nulla számjegy van.

Melyik számot kapta Nyúl Karola kishúga?

2. Nyúl Emese gondolt egy számra. Először hozzáadott 328-at, ezután elosztotta 13-mal, majd megszorozta 62-vel, végül hozzáadott 160-at.

Így eredményül 2020-at kapott. Melyik számra gondolt Nyúl Emese?

3. Nyúl Kornélia káposztás palacsintát sütt. Csak a nyolcadik, a tizenharmadik és az utolsó nem sikerült szépre, mert ezek egy kicsit elszakadtak. Az első és utolsó szakadt palacsinta megsütése között 9 szépet sütt.

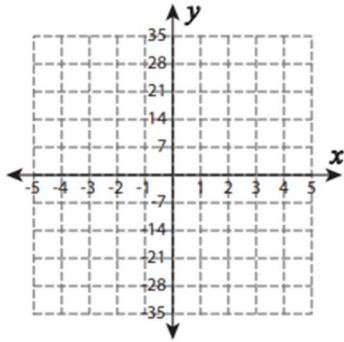
Hány káposztás palacsintát sütt Nyúl Kornélia?

EKT Füzet 2./16. Függvények ábrázolása (8.)

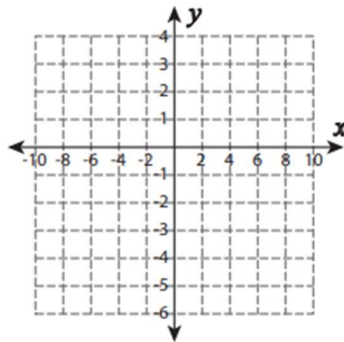
1) $7x - y = 7$

x	0	1	2	3	4
y					

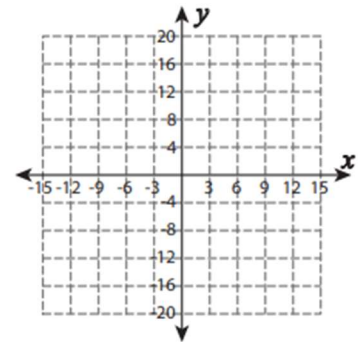
2) $2x - 8 = 4y$

x	-8	-6	-4	-2	0
y					

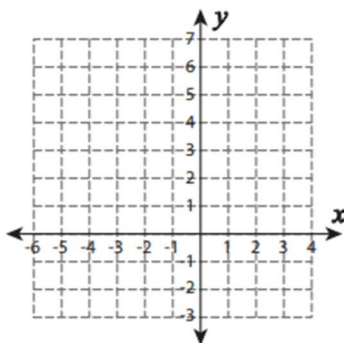
3) $3y = 12 - 2x$

x	-12	-6	0	6	12
y					

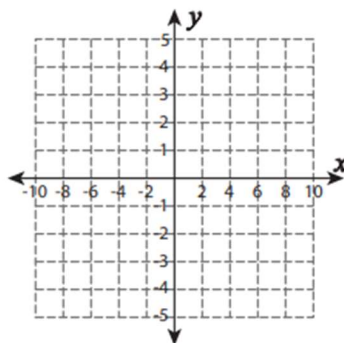
4) $15 = 10x + 5y$

x	-2	-1	0	2	3
y					

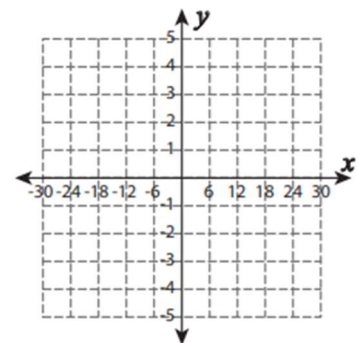
5) $4y = -x + 12$

x	-8	-4	0	4	8
y					

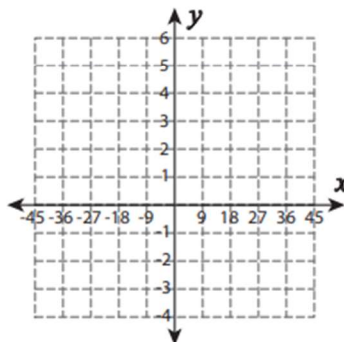

6) $x + 12 = 6y$

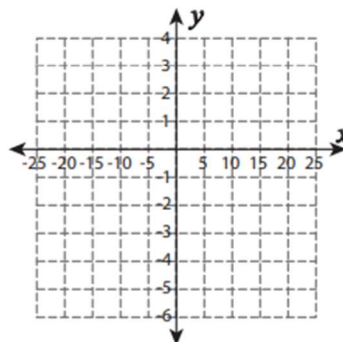
x	-12	-6	0	6	12
y					

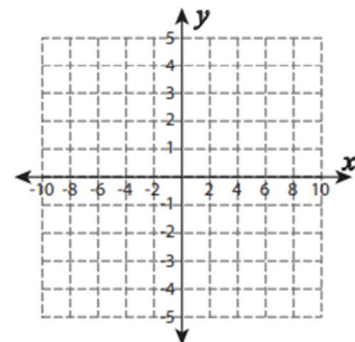
y					
----------	--	--	--	--	--

y					
----------	--	--	--	--	--

y					
----------	--	--	--	--	--

EKT Füzet 2./17. A víz világnapja/1. (6-8.)

Egy négytagú család átlagos napi vízfogyasztása 720 liter. Egy kis odafigyeléssel ennek a 30%-a megtakarítható.

- Egy kis odafigyeléssel hány liter víz takarítható meg egy 30 napos hónapban?
- Mennyi megtakarítást jelent ez a családi költségvetésben, ha 1 m^3 víz ára (csatornadíjat is tartalmazza) 890 Ft ?

Magyarországon évente 1500 millió 1,5 literes PET palack kerül forgalomba az ásványvizek forgalmazása révén. Tudjuk, hogy ez a műanyag rendkívül szennyezi a környezetünket. Mennyivel csökkenthetnénk ezt a mennyiséget, ha csak 5 literes kiszerezésű palackokat vásárolnánk?

A víz forráspontja 100 °C a tengerszint magasságában, normál légköri nyomáson. A magasság növekedésével azonban csökken a víz forráspontja 500 lábanként 0,5 °C-**kal**. Hány °C lesz a víz forráspontja a 3048 m magas hegycsúcson, ha egy láb 30,48 cm?

EKT Füzet 2./18. A víz világnapja/2. (6-8.)

Az ember szervezetének 60 %-a víz. Hány liter víz van egy 84 kg-os ember szervezetében? (1 liter víz = 1 kg)

A tóban lévő tavirózsa telep mérete naponta megduplázódik. Ha 48 nap kell ahhoz, hogy befedje az egész tavat, akkor hány nap alatt fedné be a tó felét?

Egy liter víz tömege a Földön 1 kg. Ha a Holdon mérnénk meg 1 liter víz tömegét 0,6 kg lenne. Mekkora lenne a tömege 180 liter víznek a Holdon?

EKT Füzet 2./19. A víz világnapja/3. (6-8.)

Mennyi vizet fogyaszt egy ember naponta, ha a különböző tevékenységekre átlagosan ennyi vizet használunk:

mosogatás: 5,5 liter/nap

mosás: 30,8 liter/nap

WC öblítés: 13,45 liter/nap

zuhanyzás, fürdés: 135,65 liter/nap

fogmosás: 0,8 liter/nap

Mennyi vizet fogyaszt egy négytagú család?

Egy ember kb. 2,5 liter vizet iszik meg naponta. 2,5 liter csapvíz ára 3 Ft. Ugyanennyi palackozott víz ára 225 Ft. Mennyit spórolhatunk egy 30 napos hónapban, ha palackos víz helyett csapvizet iszunk?

EKT Füzet 2./20. A Föld napja/1. (8.)

1. Tedd igazzá az alábbi egyenlőségeket az elektromos autókról a hiányzó adatok beírásával!

a) Csomagtartója minimum

$$110 \text{ liter} + \dots\dots\dots \text{ dm}^3 = 260 \text{ liter}$$

b) Hatótávolsága

$$120 \text{ km} + \dots\dots\dots \text{ dm} = 190000 \text{ m}$$

c) Tömege

$$1200 \text{ kg} - \dots\dots\dots \text{ g} = 119500 \text{ dkg}$$

d) Töltési idő

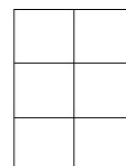
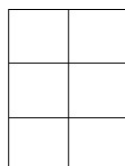
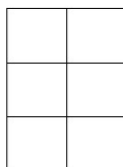
$$4 \text{ óra} + 120 \text{ perc} = \dots\dots\dots \text{ nap}$$

2. Gabi egy 3x2-es téglalap alakú palántázóba veti el fűszernövények magjait. A bazsalikom (B) és a menta (M) magokat úgy szeretné elhelyezni, hogy a blokk mindhárom sorában és mindkét oszlopában legyen bazsalikom és menta is.

Egy ilyen lehetséges elhelyezés:

B	M
M	B
B	M

Keress meg a megadottól különböző összes lehetőséget! Lehet, hogy több táblázat van, mint lehetőség.

EKT Füzet 2./21. A Föld napja/2. (8.)

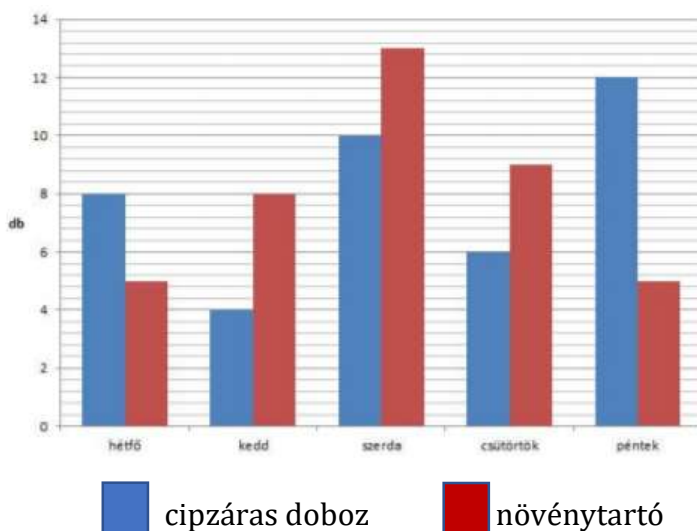

3. Gábor, Pali és Feri gyűjtik a kerékpáros km-eket a *Bringázz a munkába!* kampány idején, mert szeretnének ilyen kitűzőt maguknak. Gábor és Pali együtt 78 km-t, Pali és Feri együtt 96 km-t, Gábor és Feri pedig együtt 90 km-t tekert.

- Melyik fiú tekert a legtöbbet ebben az időszakban?
- Ki gyűjtötte a legkevesebb km-t?
- Hány km-t gyűjtött össze a 3 tagú csapat?

4. A nyolcadikosok a 7. órában egy hétig kétféle kreatív alkotást készítenek PET palackból a tavaszi vásárra. Az alábbi diagram mutatja, hogy az egyes napokon hány db készült a cipzáras dobozból és mennyi a növénytartóból.

- Hány növénytartót készítettek a héten?
- Hány cipzáras dobozt készítettek átlagosan egy nap alatt?
- Mennyivel több dobozt készítettek pénteken, mint hétfőn?

EKT Füzet 2./22. A Föld napja/3. (8.)

5. Egy társasház mellett komposztálóban gyűjtik a hasznosítható zöld hulladékot. Az egyik komposztáló már tele van felhasználható földdel. A lakók pénteken a komposztáló tartalmának felét új fák ültetésére használták. Majd szombaton a maradék föld harmadát a virágágyásokra tették. Vasárnap a megmaradt föld negyedéből a lakók új cserepes virágokat ültettek. A komposztálóban így $1,5 \text{ m}^3$ föld maradt.

- a) Mennyi föld maradt a szombati munka után vasárnapra?
- b) Mennyi föld maradt péntekről szombat reggelre?
- c) Mennyi föld volt eredetileg?.....
- d) Hány m^3 -es a komposztáló?

6. „Fél óra alatt akár tízezerszeresére nőhet egy négyzetméternyi avartűz.”
A fenti állítás alapján számolj és egészítsd ki az alábbi állításokat!

- a) Egy m^2 területű avartűzből fél óra alatt hektáron éghet a tűz.
- b) Az avartűz 30 perc alatt $100x$ -szeresére ($x = \dots\dots\dots$) nőhet.
- c) Egy m^2 területű avartűzből másodperc alatt akár 1 hektár területű tűz lehet.

EKT Füzet 2./23. Óvd a környezeted!/1. (6.)

1. Az egészséges táplálkozás alapja a sok, friss idényzöldség és szezonális gyümölcs. Nyersen a legjobb ezeket fogyasztani.
A kertben szedett gyümölcsöket és zöldségeket egy kosárba gyűjtötték. Lili a kosárba került zöldségek és gyümölcsök egy részét szereti, a többit nem. A kosárban összesen 12 féle növény van, kétszer annyi zöldség, mint amennyi gyümölcs. Ezek közül Lili háromszor annyit szeret, mint amit nem. A zöldségek 3 fajtáját nem szereti Lili.
 - a) Összesen hány fajta zöldséget és gyümölcsöt szeret Lili?
 - b) Hányfajta gyümölcs van a kosárban?
 - c) Hányféle leszedett gyümölcsöt szeret Lili?

2. Az iskolában téglalap alakú kiskertet készítenek az alsósok az udvaron. A kert körbekerítéséhez 19 méter kerítéshálót használtak fel. A kert $\frac{2}{3}$ része konyhakert lesz, $\frac{1}{4}$ részén virágokat ültetnek és a maradék területen komposztálót alakítanak ki.
 - a) Hány méter a kert hosszabb oldala, ha a rövidebb oldal 3 m hosszúságú?
 - b) Hány m^2 az iskolakert területe?
 - c) Hány m^2 -nyi területen lesz konyhakert?
 - d) A kert hányadrésze lesz komposztáló?

EKT Füzet 2./24. Óvd a környezeted!/2. (6.)

3. Az egyik környezetkímélő mosogatószerből a 0,5 literes kiszerelés 840 Ft.
- Mennyibe kerül a mosogatás egy évben, ha havonta fél liter mosogatószert használunk el?
 - Ugyanebből a mosogatószerből 1 literes flakonnal is vásárolhatunk. Ennek az ára 1355 Ft. Ha ezt a kiszerelést választjuk, akkor mennyibe kerül 0,5 liter mosogatószer?
 - Ha egész évben az 1 literes mennyiséget vásároljuk, akkor összesen mennyit takarítunk meg ahhoz képest, ha 0,5 literes kiszerelést vásárolnánk?
4. A piacokon találkozhatunk a helyi termelők friss áruival és beszerezhetjük a szezonális zöldségeket és gyümölcsöket.
- Bori, Cili és Évi együtt mennek a piacra bevásárolni. Bori anyukájától ötször annyi, Cili pedig négyszer annyi pénzt kapott anyukájától, mint Évi. Bori a pénzének $\frac{4}{7}$ részét költötte el a piacon, Cili a pénze 25%-át vásárolta el. Évi minden pénzét elköltötte. A lányok összesen 3400 Ft-ért vásároltak a piacon.
- Hány forintot kapott otthon Bori?
 - Cili mennyi pénzzel indult el a piacra?
 - Ki költötte a legkevesebb pénzt?
 - Hány Ft-tal többet költött Bori, mint évi?

EKT Füzet 2./25. Óvd a környezetet!/3. (6.)

5. Miki elkíséri anyukáját a piacra, ahová természetesen kosarat visznek magukkal. A kedvenc kosaruk teherbírása 10 kg. A bevásárló listájukon a következők szerepelnek:
 $\frac{3}{4}$ kg spenót, 3 kg burgonya, 35 dkg dió, 1,5 kg vöröshagyma, $\frac{1}{4}$ kg lila hagyma, 2 kg paradicsom, 0,5 kg eper, 50 dkg cékla, $\frac{1}{5}$ kg mák.
Elég lesz, ha a kedvenc kosarukat viszik vagy vigyenek egy másikat is?
6. Eperlekvárt készítünk. Biztos, hogy finom lesz, de vajon megéri-e dolgoznunk vele?
- Tavaly 6 kg eperből a megtisztítás után 5,2 kg maradt. Idén mennyi epret kell vennünk, hogy 3,75 kg tiszta gyümölcsöt tegyünk fel főzni?
 - 1,25 kg gyümölcshöz 0,5 kg cukrot tettünk. Összesen hány kg lett a kész eperdzsem?
 - A begyűjtött lekváros üvegekbe 350 gramm lekvár fér. Összesen hány üveget töltöttünk meg?
 - A boltban a legolcsóbb ilyen súlyú lekvár 300 Ft-ba került. Olcsóbb vagy drágább a mi lekvárunk? Mennyivel?

EKT Füzet 2./26. Mérték Mágus/1. (6-8.)

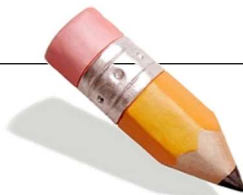
Tegyél „X” jelet abba az oszlopba, amelyiket igaznak gondolsz!

eredmény: 14/ pont			csak az első	csak a második	mindkettő	egyik sem
1.	5 liter = 500 ml	$\frac{3}{4}$ kg = 750 dkg				
2.	1 óra – 300 mp = 50 perc	10 cm < 100 mm				
3.	0,25 kg > 20 dkg	2 dm ² + 0,5 m ² = 52 dm ²				
4.	50 dl + 5 liter = 0,1 hl	55 perc + 60 mp < 1 óra				
5.	1,5 nap = 2160 perc	1,25 óra = 75 perc				
6.	3 km < 30 000 dm	40 mm + 1 cm = 0,5 dm				
7.	100 mm = 10 cm = 0,1 m	72 óra = 2 nap + 24 óra				
8.	0,5 t > 500 kg	8 óra = egyharmad nap				
9.	$\frac{1}{5}$ óra < 30 perc	6 hl = 500 liter + 100 dl				
10.	7 m + 50 cm = 750 dm	0,2 kg > 200 gramm				
11.	egyötöd liter = $\frac{4}{2}$ dl	$\frac{7}{14}$ hét + 5 óra = 89 óra				
12.	$\frac{3}{4}$ t – 1500 dkg > 735 kg	360 perc + 6 óra = fél nap				
13.	8 dm ³ + 2000 cm ³ = 0,01 m ³	2 nap = 24 óra + 1440 perc				
13+1.	500 ml < 5 dl	hatketted liter = 30 dl				

EKT Füzet 2./27. Mérték Mágus/2. (6-8.)

Tegyél „X” jelet abba az oszlopba, amelyiket igaznak gondolod

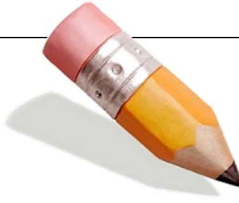

eredmény: 14/ pont			csak az első	csak a második	mindkettő	egyik sem
1.	60000 ml = 6 liter	negyed kg = 250 g				
2.	2 m – 3 dm > 17 cm	17 perc – 360 mp < 12 perc				
3.	16 cm ² > 16 mm ²	$\frac{7}{4}$ kg + 75 dkg = 2,5 kg				
4.	900 mp = negyed óra	3 km = 300 m				
5.	3 ml = 0,03 liter	6 kg + 17 dkg = 617 g				
6.	2 dm ³ > 2 liter	7 m < 700 dm				
7.	34 liter = 34000 ml	egyhatod óra = 100 mp				
8.	$\frac{3}{9}$ óra = 15 perc	25 ml = negyed liter				
9.	háromnegyed kg > 70 dkg	fél dm ³ = 500 cm ³				
10.	765 mm = 7,65 m	2 kg – 1745 g = 25,5 dkg				
11.	1 tonna = 100 kg	$\frac{3}{8}$ kg = 36 dkg				
12.	3600 mp = 1 óra	400 mm = 0,4 dm				
13.	fél liter = 500 ml	$\frac{1}{2}$ kg = 5000 g				
13+1.	6600 cm ² = 6,6 dm ²	2 és fél nap = 60 óra				

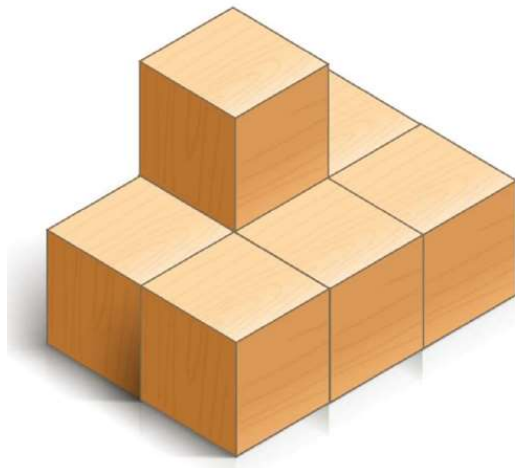
EKT Füzet 2./28. Mérték Mágus/3. (6-8.)

Tegyél „X” jelet abba az oszlopba, amelyiket igaznak gondolsz!

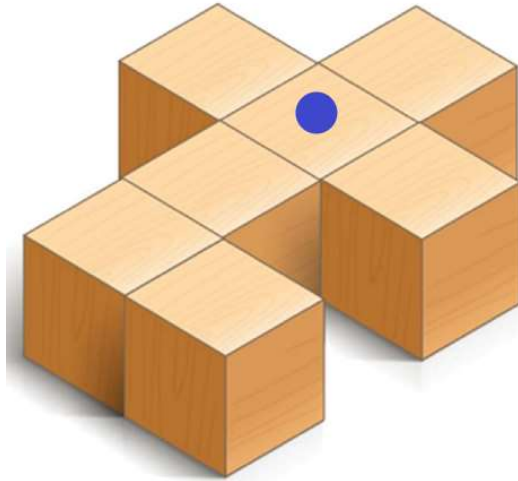
eredmény: 14/ pont						
			csak az első	csak a második	mindkettő	egyik sem
1.	2 óra = 6000 mp	kétharmad kg = 200 g				
2.	6 dkg = 0,6 kg	7,3 liter = 730 cl				
3.	960 mm = 96 cm	15 perc + 25 mp = 925 mp				
4.	fél m – 2 dm = 48 dm	$\frac{1}{8}$ tonna = 125 kg				
5.	6 dm ³ = 60 dl	630 g – 27 dkg = 37 dkg				
6.	$\frac{4}{3}$ óra = 90 perc	2,75 dl = 27,5 liter				
7.	hatötöd hl = 1200 dl	20 cm = 2 m				
8.	6 kg < 1381 g + 500 dkg	1 m ³ = 100 dm ³				
9.	5 dm ² + 16 cm ² = 5,16 dm ²	0,3 kg > 25 dkg				
10.	háromhuszad tonna = 15 kg	6 m – 41 dm > 2 m				
11.	$\frac{2}{7}$ hét = 36 óra	95 ml = 0,95 dl				
12.	2 dm ³ = 2000 cm ³	17 mm + 7,3 cm = 9 cm				
13.	3 és fél liter > 35 dl	$\frac{1}{3}$ dm > 5 cm				
13+1.	24 dm = 2400 mm	0,2 hl – 17 liter = 183 liter				

EKT Füzet 2./29. Kockatestek - haladó/1. (6-8.)

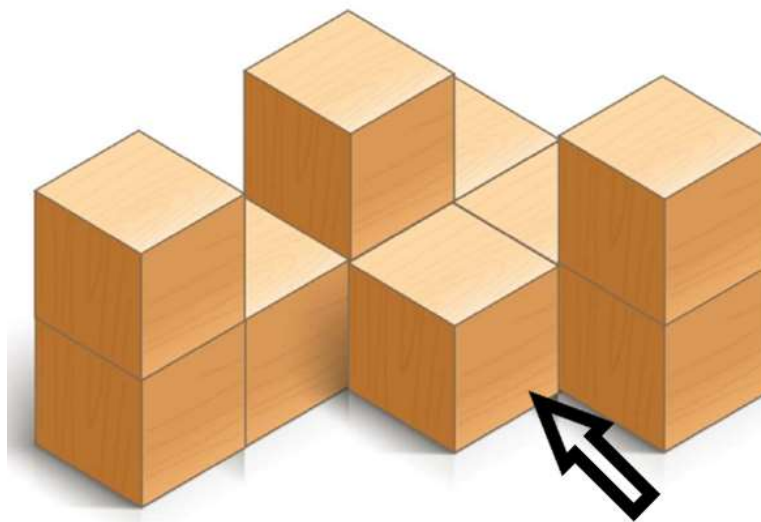
- Minimum hány egységkockával lehetne kiegészíteni a testet egy kockává? _____
- Mennyivel van több éle, mint csúcsa? _____
- Ha a test leghosszabb éle 9 cm, akkor mekkora a térfogata? _____
- Hány lapja nem látszik ragasztás miatt? _____
- A kockákat átrendezve milyen élhosszúságú téglatesztet lehetne belőlük építeni? _____
- A felülnézeti vagy az alulnézeti képe áll több egységnégyzetből? _____

EKT Füzet 2./30. Kockatestek - haladó/2. (6-8.)

- Hány szomszédja van a kék pöttyel jelölt kockának? _____
- Hány egységkockára van szükség, ha egy $3 \times 2 \times 4$ -es téglatestet szeretnénk építeni? _____
- Hány egység hosszúságú dróra van szükség a test élvázának elkészítéséhez? _____
- Ha a testet dobókockákból építenénk meg, akkor egyértelműen megállapítható-e, hogy hány pötty látszik a késsel jelölt kockán? _____
- Ha festékbe mártjuk, majd szétszedjük, akkor hány olyan egységkocka lenne, aminek legalább 4 lapja festékes? _____
- A felül- vagy az oldalnézeti képe áll több egységnégyzetből? _____

EKT Füzet 2./31. Kockatestek - haladó/3. (6-8.)

Ha a testet piros festékbe mártanánk, majd szétszednénk hány olyan kocka lenne, amelynek pontosan 4 oldala piros? _____

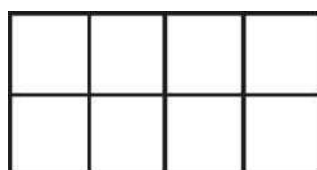
Hány kocka van a legalsó szinten? _____

Hány darab olyan kocka van, amelynek legfeljebb 1 oldala látszik teljesen az ábrán? _____

Hány egység élhosszúságú kockát lehetne kirakni ennyi egységkocka felhasználásával?

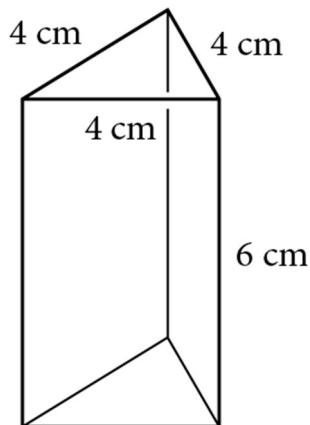
Hány dm hosszú a test leghosszabb éle, ha a kis kocka élei 5 cm hosszúak? _____

Rajzold le a jobb oldali oldalnézeti képét!

EKT Füzet 2./32. Térgeometria (nem kocka)/1. (8.)

2. A képen egy hasábot látsz. Állapítsd meg a következő adatokat!

Élek száma:

Csúcsok száma:

Lapok száma:

Testmagasság:

Határoló síkidomok:

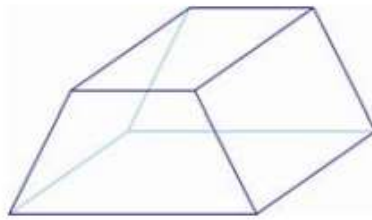
Szerkeszd meg a háromszöget! Milyen háromszöget kaptál? A szükséges adatok mérése után számítsd ki a kerületét és a területét!

Rajzold le a hasáb hálóját!

Számítsd ki a felszínét és a térfogatát!

EKT Füzet 2./33. Térgeometria (nem kocka)/2. (8.)

3. Az ábrán látható prizma egy fényképezőgép alkatrésze. Négy darab téglalap határolja, amelyek közül a szomszédosak egy-egy oldala közös és 4 cm hosszú, valamint két szimmetrikus trapéz, amelyek alapjai 4 cm és 2 cm, magassága 2 cm.

Állapítsd meg a következő adatokat!

Élek száma:

Csúcsok száma:

Lapok száma:

Testmagasság:

Határoló síkidomok:

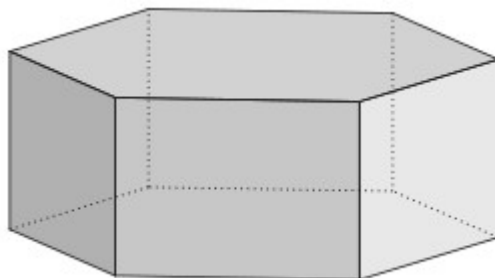
Szerkeszd meg a trapézt! A szükséges adatok mérése után számítsd ki a kerületét és a területét!

Számítsd ki a 4 db téglalap területét!

Számítsd ki a test felszínét, térfogatát!

EKT Füzet 2./34. Térgeometria (nem kocka)/3. (8.)

4. Egy cég bonbonokat gyárt és az alábbi ábrán látható az egyik csokoládésdoboz modellezése.

A doboz magassága 4 cm, az alapja pedig egy olyan szabályos hatszög, amelynek a hosszabb szimmetriatengelyének a hatszögbe eső része 15 cm, a rövidebb szimmetriatengelyének a hatszögbe eső része pedig 13 cm.

Állapítsd meg az alábbi adatokat!

Élek száma:

Csúcsok száma:

Lapok száma:

Testmagasság:

Határoló síkidomok:

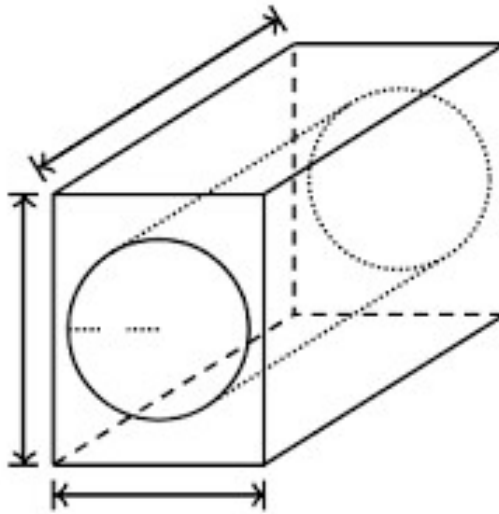
Összesen hány szimmetriatengelye van a hatszögnek?

Számold ki a hatszög területét!

Határozd meg a test felszínét és térfogatát!

EKT Füzet 2./35. Térgeometria (nem kocka)/4. (8.)

11. A játszótéren egy új, alagútszerű játékot raknak le. Az ábrán látható ennek a terve. Az elkészült játék hossza 4,8 méter, szélessége 80 cm, magassága 110 cm, míg a lyuk átmérője 60 cm lett.

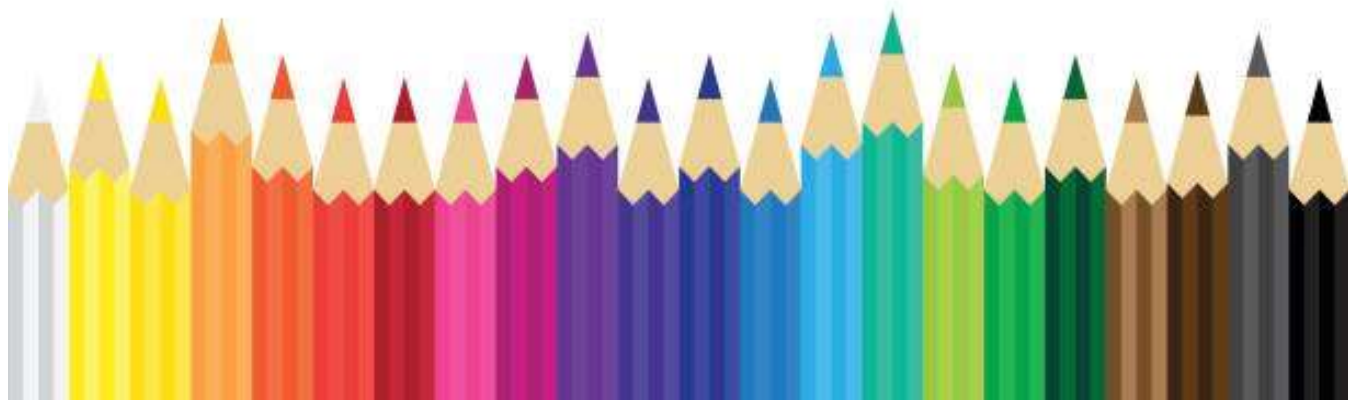
Írd le milyen testekből és hogyan készülhet el ez a játék!

Az elkészült játék tömör fából áll. Mekkora a térfogata a fenti adatokkal rendelkező alagútszerű építménynek?

A játék alját és az alagút belsejét nem akarjuk lefesteni, csak a többi részét. Hány liter festéket fogunk felhasználni, ha 7 m^2 lefestéséhez 1 liter festékre van szükségünk?

Sikeres felkészülést kívánunk!

Örülünk, ha segíthetünk ebben a
Képességforrás Egyesület
Esélykiegyenlítő Felvételi Tréning
feladatlapjaival.

A kiadvány

Újbuda Önkormányzata támogatásával készült.

Képességforrás Egyesület * Budapest, 2023